

İstanbuldan Ayrılanlar İlk Kafile Dün Gitti

Kafile İle Beraber Giden Altmışlık Bir İhtiyar
Diyor ki: "İki Oğlum Serhadde Beklerken
Düşmanın Geleceğine İmkân Vermiyorum,,

Dün 2170 Gitmesi Lâzım Gelirken 606 Kişi Gitti

Kendi arzularıyla İstanbulu ter-
k edecek olanların ilk kafilesi İne-
bolu ve Zonguldağa gitmek üzere
Aksu ve Tırhan vapurlarile
Galata rıhtımından hareket et-
mişlerdir.

Yolcular normal bir seyahat
havası içerisinde vapurlara bin-
mişler ve akrabaları tarafından
tesvi edilmişlerdir. Tırhan vapu-
ru saat 15 te 280 yolcuyla hâmi-
len doğru İneboluya, Aksu va-
puru da saat 18 de 349 yolcu ile
Zonguldağa hareket etmiştir.

Yolcular büyük bir intizam
içerisinde kendilerine parasız se-
yahat için kaymakamlıklar tara-

findan verilen vesikaları Devlet
Denizyolları acentalarına ibraz
ederek biletlerini almışlardır.
Dün Tırhan vapurule 945 yolcu
ve Aksu vapurule de 1250 yolcu
gitmesi lâzım gelirken Tırhan va-
puru 280, Aksu vapuru da 349
yolcu ile gitmiştir.

Vapurların hareketi esnasında
yolcularla konuşan bir muharri-
rimize, İnebolulu Fatma adında
yaşlı bir kadın:

— Neye mi gidiyorum diye
soruyun evlât? Kağının başına
gidiyorum. Ne ederse o eder, de-
miştir.

Altmış beş yaşlarında bir ihti-
yar da:

— Hey oğul her gidişin gelişi
tattır. Biz o tadı tatmak için gi-
diyoruz, demistir.

Yine ihtiyar bir ana olan Hat-
ice nine:

— İki oğlum serhadde nöbet
beklerken ben düşmanın burala-
ra geleceğine imkân vermiyo-
rum.. Onların yüreciği rahat etsin
diye gidiyorum, demistir.

Emekli deniz subaylarından 65
yaşında Hüseyin Kadri, sakat a-
yaklarından birini göstererek:

— Bizim gibi yaşlı ve sakat o-
(Devamı Sa. 5, Sü. 1 de) *

Nevyork Taymis gazetesinin Avrupa muhabiri B. Sulzberger, meşhur köpeği Feliks ile Pire'den açık bir motörlü sandalla Çeşmeye giderken

Harp Muhabirliği Eden Meşhur Köpek Ankarada

Feliks'in Başından Geçenler

1 — Mussolini'nin bir nutkunu havlaması ile iştirilmez bir
hale getirdiğinden linç tehlikesi geçirmiş,
2 — Selânik hava bombardımanında yaralanmış.

Bu harp devrinin en meşhur kö-
peği bu saniyede Ankaradadır. Hay-
van hastahanesinde tedavi olunuyor.
Adı Feliks'dir. Sahibi Nevyork
Times gazetesinin Avrupa muhabiri
B. Sulzberger'dir.

Nevyork Times'in dünyaca tanın-
mış Avrupa muhabiri, Avusturyanın
İlkhindanberi Avrupa hadiselerinin
tam ortasında bulunmuş, büyük fa-
canın heyecanını adım adım her
hâdisi sahneshide duymuş ve Ameri-
kaya duyurmuştur. Köpek de be-
her... Feliks on altı memleket dolaş-
mış, tayyare, vapur, tren, otomobil,
atla seyahat etmiştir. Mukadderatı
Avrupanın mukadderatına karışan

bu macera delisi köpeğin başından
bir düziye hâdiseler geçmiştir. Bun-
lar telgrafila Amerika kâtilerine ak-
sefmiş, Feliks, resimli mecmualar
için de devamlı yazı mevzuları te-
min etmiştir.

1939 eylülünde Belgrad'da bir
bar... Burada Lehistan'dan gelen
mülteciler toplanmış, felâketlerini
unutmak için zarla poker oynuyor-
lar, Amerikalı gazeteci de aralarına
karşıyor. Mültecilerden biri Feliks
için zar atılmasını teklif ediyor.
Köpek Amerikalının üstünde kalı-
yor.

Son senelere ait hadiselerin cere-
(Devamı Sa. 5, Sü. 2 de) ///

Yunanistanda

Britanya

Kıtaları

Muvaffakiyetle

Nasıl Çekildiler

Yunanistandaki İngiliz kıt'a-
larının çekildiğini, Başvekil dün
Avam kamarasında söylemiştir.
Bu münasebetle B. Churchill,
bu kuvvetlerin 60 binden fazla
olduğunu ifşa etmiştir.
Yugoslavyanın sukutundan son-
ra bu kıt'aların çekilmesi zarurî
idi. Çekilme hareketi, Almanlara
ağır ziyat verdirilerek yapılmış-
tır.
Bilâhare verilen bir habere
(Devamı: Sa. 5, Sü. 4 te) *

İtalyanlar

Korfu, Zanta

Kefelonya

Adalarını

İşgal Ettiler

«Almanların Ege denizindeki Yu-
nan adalarından bir kısmını işgal et-
meleri üzerine İtalyanlar da, Adri-
yatik ağzında bulunan Korfu, Kefa-
lonya, Zanta gibi adalara asker çı-
karmışlardır.

«İngilizler, Ege denizinde en fazla
Girit ile Kıbrıs adasına ehemmiyet
vermekte ve diğer adalarla alakadar
olmamaktadırlar.

— Radyo Gazetesi —

GÜNÜN SESİ

Dil İşlerimiz

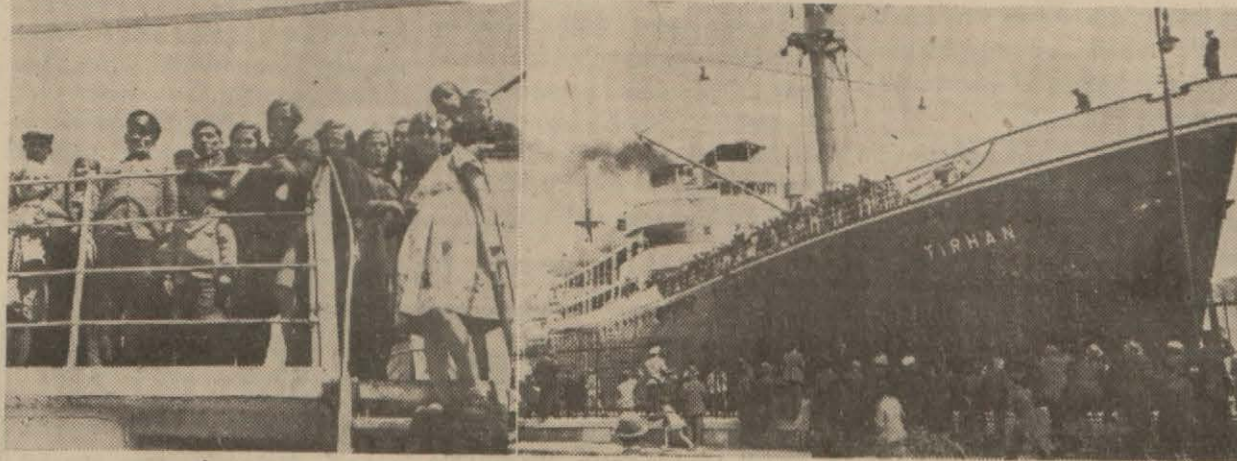
Yazar:

REŞAT NURİ

Dil meselesi son senelerimizin
eskimiz bir aktualitesi olmuştur.
Gün geçmiyor ki gazete veya me-
cmualarımızın bir veya bir kaçında
bu bahse dair bir makale, bir fık-
ra veya münakaşaya tesadüf edil-
mesin. Hemen bütün yazı yazarları
malûm yılan masalından biran baş
aldık mı; garip bir ihtiyaca, bu
meseleye döndürüz. Daha garibi
okuyucular da alâkasız değil. Kor-
kunc harp haberleri arasında bu
görünüşte yaşadığımız dünya ile

bir alakası olmayan yazıları me-
rakla, hattâ heyecanla takip eden-
ler ümit edilebileceğimize çok faz-
la. Bu, fazla mütehayyile ve yor-
gun zihinlerin zaman zaman sakin
bir mesele üzerinde dinlenme ihti-
yaçları mıdır? Belki. Fakat mille-
timizin mukaddes müesseseleri üze-
rine büyük bir hassasiyet ve kırs-
kançlıkla titredığımız bugünlerde
onun asıl kök ve temelini teşkil
eden büyük cevher üzerine eğilmek
ihtiyacımızdan ileri gelmesi de pek
mümkündür. Faraza dilimizin cev-
herile barışmıyor gibi görünür
kelime karşısındaki isyanımız
başka türlü nasıl izah etmeli?

Bu alakanın aynı devlette de
görürüz. Devletin gündelik ve
normal faaliyetlerinden bir kısmı
bizzat vechiye değiştirildiği halde
(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Dün İstanbulu terkedenleri götüren Aksu vapurule gidenlerden bir grup güvertede

Vişi Gevşiyor mu?

Afrikaya

Alman Askeri

Geçebilecek

Fakat Veygand

Karşı Duruyor

Almanyanın, Vişi hükûmeti
üzerinde tazyiki devam ediyor.
Bu tazyik üzerine Vişi hükûmeti,
Şimali Afrikadan günde üç yüz
Alman askerinin geçmesine mü-
saade etmiştir.

General Veygand, Şimali Af-
rikayı gerek İngiltereye ve gerek
diğer herhangi bir mütecavize
karşı müdafaa edeceğini defalar-
la söylemiştir.

İşte bunun içindir ki Alman-
lar, General Veygand'ın geri ça-
ğırılmasını istiyorlar. Vişi hükû-
meti buna muvafakat etse de,
generalin bu emre itaat etmiye-
ceği ve Afrikadan ayrılacağı
muhtemeldir. (Devamı Sa. 5, Sü. 2 de) //

Türkiye

İçin İmtihan

Anı Yakınmış

Almanlar

“Muslihane,, Hulûl

Tabiysine Baş

Vuracaklarmış

Londra, 1 (A.A.) — «Man-
chester Guardian» gazetesinin
diplomatik muhabiri yazıyor:
«Hitler ve generallerinin, Mi-
sır üzerine hem sarktan, hem de
garptan taarruz yapmayı tasarla-
dıkları anlaşılıyor.

Bu cihetle Türkiyenin de imti-
hana keçileceği an uzak değildir.
Şimdiki halde Türkiye üzerinde-
ki Alman tehdidi askeri mahiyet-
te görünmekle beraber Alman-
ların, maksatlarına erişmek için
«muslihane hulûl» tabiyesini ye-
niden tecrübe etmeleri de muh-
temeldir. (Devamı Sa. 5, Sü. 2 de) //

İrakta Tatsızlık

Irak Yeni

Kuvvet

Çıkmasını diyor

Bir Rivayete Göre

Asker Topluyorlar

İngilizlerle Irak hükûmeti ara-
sında bir ihtilâf çıkmıştır.

Irak hükûmeti, Basraya çık-
arılan kuvvetlerin transit olarak
geçmelerine müsaade ettiğini ile-
ri sürerek bu kuvvetler gitmedik-
çe diğerlerinin çıkarılmasına mâ-
ni olmak istemiştir.

Halbuki, Irak hükûmeti arada-
ki muahede mucibince bütün kuv-
veti ve vasıtaları İngiltereye
yardım etmek mecburiyetindedir.

Diğer taraftan, Irak Propagan-
da müdüriyeti şöyle bir beyan-
ma nesretmiştir.

«Bazı İngiliz kuvvetlerinin Irak-
dan transit olarak geçmeleri için
(Devamı: Sa. 5, Sü. 1 de) +

Yüksek Deniz Ticaret Mektebi

Mezunlarına Diploma Verildi

Münakalât Vekili Cevdet Kerim İncedayı Bir Not

Göndererek Nezunlara Muvaffakiyet Diledi

Ticaret filomuza iltihak eden genç kaptanlarla diploma tevzii me rasiminden bir görünüş

Dün Yüksek Deniz Ticaret
mektebini bitiren on üç genç,
Ortaköydeki mektep binasında
yapılan merasimde diplomalarını
aldılar.

Merasimde, Örfi İdare Komu-

tanı Korgeneral Ali Rıza Artun-
kal, Parti idare heyeti reisi Re-
şat Mimaroglu, Devlet Denizyol-
ları İşletmesi Umum Müdürü İb-
rahim Kemal Baybora, Devlet
Limanlar İşletmesi Umum Müdü-

rü Rauf Manyasi ve daha bir çok
tanınmış zevat hazır bulunmuş-
lardı.

Merasime saat dörtte talebe-
nin hep beraber söyledikleri İs-
(Devamı: Sa. 5, Sü. 5 te) =

Habeşistanda

Dük d'aoste

Kaçtı

Haile Selâsiye Bugün

Payitahta Giriyor

Habeşistandaki İtalyan
kuvvetlerinin başkumanda-
nı Dük d'Aoste, bir Savoya
tayyaresile şimale doğru
kaçmıştır.

Dük; kırk parçadan ibaret
olan hususi eşyasını bırakmıştır.
Yarın (bugün) mayısın 2 si ve
İmparator Haile Selâsiye'nin Ha-
beşistandan ayrıldığıın 5 inci se-
nesidir.

İmparator, tam beş sene sonra
muzafferden payitahtına girecek-
tir.

— Radyo Gazetesi —

Tobruk'ta

Mihver Yine

Taarruza Geçti

«Tobruk dış müdafaa hatlarından
bir kısmı Alman ve İtalyanların eli-
ne geçmiştir. Mihvercilerin taarru-
za şiddetle devam ediyor.

«Mısır hududunu geçen kuvvetler,
7 kilometrede durmuştur. Bu kuv-
vetlerin, Tobruk'u işgal etmeden şar-
ka doğru hareket yapmayacakları
anlaşıyor...»

— Radyo Gazetesi —

Kahire, 1 (A.A.) — Mısır toprak-
larına giren Mihver kıtaları hâlâ
Sollum'un etrafında bulunuyorlar ve
İngilizler tarafından bir düziye hir-
palanıyorlar. Sahil boyundaki düş-
man toplulukları, İngiliz donanması
tarafından bombardıman ediliyor.

Finlandiyaya

Çıkan Alman

Askeri Norveçe mi

Gidecek

Londra, 1 (A.A.) — Reuter ajan-
sının diplomatik muhabiri yazıyor:
Alman nakliye gemilerinin Fin-
lândiyada Abo'ya asker çıkardığı
hakkındaki haberlere dair Londra'da
hiçbir malûmat yoktur.

Almanların, Finlandiya ile bir an-
(Devamı Sa. 5, Sü. 7 de) *

Bugün Dünya Vaziyeti

Ajans ve Radyo Gazetesine Göre Günün En

Mühim Hâdiseleri

Dük d'Aoste Habeşistandan kaçtı.

İmparator Haile Selâsiye bugün payitahtına giriyor.

Tobruk'ta şiddetli muharebeler başladı. Almanlar ilk müdafaa

hattına girdiler.

Yunanistandaki İngiliz kuvvetlerinden 48 bin kişi kurtuldu.

İngiltere ile Irak hükûmeti arasında ihtilâf çıktı.

Avrupada 20 Senem Nasıl Geçti

Beğendiği Kadınların Pencereleeri
Önünde Serenatlar Yaptı

Yazan : **Rebla Tevfik BAŞOKÇU**

Telif ve tercüme hakkı tamamiyle mahfuzdur

— 16 —

— Bunlar otelin ebedi aşıklarıdır. Buraya evli ve bekar hangi kadın gelse mutlak aşık olurlar. Ümit kesinceye kadar arka arkasından ayrılmazlar. Sonra bir yeni kadın gelince o tarafa dönerler. Diye anlatırlar.

Sinyor Mançulün sesi çok güzeldi. Diplomatik vazifesine rağmen haftada üç, dört defa ses derslerine devam ederdi.

Bazı geceler yemekten sonra oteldekilerin ısrarı üzerine birkaç şarkı söylerdi. Herkes ona:

— Siz bir Karozosunuz. Sinyor Mançul, derlerdi.

Sinyor Mançul, bazı geceler beğendiği kadınların pencereleeri önünde sokakta şarkılar söyler, serenatlar yapardı.

İki İtalyan birbirlerini hiç çekmezlerdi. Hele oteldeki kadınları birbirlerinden pek kıskanmazlardı.

Popolo Ditalya muhabirinin fikrine göre Mustafa Kemal Paşanın bütün muvaffakiyeti İtalyanların o aralık Türklere verdikleri malmelerden, toplardan, tayarelerdendi.

Sinyor Mançul de her gün tamirat komisyonunda Türklere lehinde konuştuğunu söylerdi. Türklere zaferini kendi milli zaferleri gibi görüyordu. Türklere her milletten çok sevgiden bahsediyordu. İtalyanların bu sözleri büyük bir ciddiyetle söylemeleri bütün salon halkını güldürürdü, hepimizi eğlendirirdi.

İşte ikinci defa Balzak oteline geldiğim zaman otel aynı müşterilerle dolu buldum. Bu defa otel bana pek yabancı gelmedi.

Parise geldiğimden daha ertesi günü Viyana'ya (A) Hanıma bir mektup gönderdim. Birkaç haftaya kadar evlenmek fikrinde olduğumu bu para meselesinden ondan sonra halledilebileceğini yazdım ve kendisinden biraz beklemesini rica ettim.

Mektubuma postaya verdikten sonra doğru Nerminin bana verdiği adrese gittim. Onu evinde buldum. Beni görünce çok sevindi:

— Senin Parise geleceğini Nejatın yazdığı son mektuptan haber aldım. Ne kadar sevindim, bilemezsin. Diyordu.

Ben Nerminin tekrar bulmuş olmaktan çok bahşıyordum. Fakat İstanbul'da Parise gittikten sonra bir kart bile göndermeyişine biraz sitem ettim.

O da:

— A kardeşim, diyordu, çocuk çok, ev, bark kolay mı? Buraya geldikten sonra her şey yeniden düzen vermek lazım geldi.

Nerminin evi Pas taraflarında bir büyük binanın zemin katında bir daire idi. Güzel Acem halıları ve antika eşyaları tanzim edilmişti.

Bu ilk ziyaretimde Nerminde pek uzun oturdum. Esasen Nermin:

— Kardeşim, ben pazar günleri misafir kabul ederim. Seni de pazar günü beklerim. O vakit kocamı da, dostlarımızı da tanırsm. Saat dörtten itibaren ne vakit istersen gel. Hem her pazar beklerim, diye beni davet etti.

Yolda otele dönerken Nerminin, Nejatla evlenmemizden hiç bahsetmeyişini düşündüm:

— Zahir, dedim, Nejat Nazmi yazmamış olacak. O halde ben de hiç açmam.

Fakat hayatımın en mühim bir haberini Nermin'e açmamak bana çok tuhaf geliyordu. Buna biraz üzülüyordum bile...

Nerminin dediği gibi pazar günü evine saat dört buçuk geçerek gittim. Bana en yakışan bir kahve rengi tayyör giymiştim. Tayyörün içi-

yor. Bu arada bazı münakaşalar da oluyor. Bize bu meseleler etrafında iştirilen seslerin birbirini tutmamasından korkmamak lazımdır. Faraza yeni yabancı kelimeler için ana dil sınırlarını muhafazada fazla mütassap olanları bir dereceye kadar genişletmek taraflarında arasında elbette bazı çekimler olacaktır.

Henüz cüzüat üzerinde çalışmamız devresindeyiz. Dil işlerinin heyeti umumiyesini idare edecek büyük prensipleri henüz billürleşmiş ve kendilerini bir zaruret olarak kabul ettirmiş değillerdir. Fakat bu işler üzerinde bugünkü alaka ile konuşmaya devam edildiği halde hergeç onlar belirecek ve küçük münakaşalara artık yer kalmıyarak dil kalkınması işinin büyük bir süratle yürüdüğü görülecektir.

RESAT NURİ

ŞEHİR HABERLERİ

Gizli Eller Şeker Toplıyor Fiat Mürakabe Komisyonu Bu Şeker Toplayıcılara Karşı Mücadele Açtı

Galata Yo'cu Salonu

Kuşad Resmi Dün Büyük Merasimle Yapıldı

İç hatlar vapurlarıyla seyahat edecek yolcuların ve onların geçirci ve karşılayıcılarının vapurlara girip çıkmasını kolaylaştırmak maksadıyla Galata rıhtımında da tesis olunan Yolcu salonunun küşat resmi bugün öğleden evvel saat 11 de yapılmıştır.

Bu merasimde Vali Dr. Lütfi Kırdar, Parti idare heyeti reisi Resat Mimaroglu, diğer idare amirleriyle müesseseler müdürleri ve matbuat erkânı hazır bulunmuşlardır.

Evvelâ yeni tesis edilen ve bütün ihtiyaçlara cevap verecek bir şekilde tanzim edilmiş bulunan iç yolcu salonu gezilmiş, tertibat çok takdir edilmiştir.

Müteakiben liman işçilerinin sıhhi ve çalışma durumlarını tanzim emeliyle tesis edilen işçiler servisinin de küşat resmi yapılmıştır.

Petrol Ofise Alınacak Memurlar

Yeni kurulan Petrol Ofis memur kadrosunun ikmalı için bir müsabaka imtihanı açılmasına karar verilmiştir. Sekiz mayısta yapılacak imtihanın bu imtihanın çok sıkı bir şekilde ve yalnız yazı ile değil aynı zamanda sözlü olacağı söylenilmektedir.

Bu imtihana yüksek mektep mezunları liye ve ortamektep mezunları ayrı ayrı iştirak edecekler ve muvaffak olanlar Ofisin İstanbul merkezile şubelerinde muhtelif derece ve maaşlı vazifelere tayin edileceklerdir. Sözlü imtihana girebilmek için evvelâ mayıs sekinde yapılacak yazılı imtihanda en iyi derecede muvaffak olmak şart olarak konulmuştur.

Dün Küşat Resmi Yapılan Galata Yolcu Salonu

Bir Mayıs Gününü Neşe İçinde Geçirenler

Milli koruma kanunu, ticarette alakaşı olmayan sermaye sahiplerinin herhangi bir mal üzerinde stok yapmasını menetmekte ve bu hareketi spekülasyon addeylemektedir. Bu memnuiyet ve telâkkiye rağmen, fazla kazanç hirsile çırpınan bazı gizli ve kirlî ellerin muhtelif vasıtalarla piyasadan şeker toplatmaları anlaşılmıştır. Başta Belediye İktisat müdürlüğü ve Fiyat Mürakabe komisyonu bürosu olmak üzere belediye zabıtası, iki gündenberi şeker ticareti ve imalatı şöyle dursun hattâ herhangi bir ticaret işile bile ilişkileri olmadıkları halde piyasadan bol miktarda şeker alanları takip ve tesbitle meşgul olmaktadır. Hükümetimizin ansızın harekete geçeceği ve bu gibiler hakkında çok şiddetli cezalar tatbik edeceği muhakkak bulunmaktadır.

Dün ve evvelki gün piyasada yaptığımız tetkikler, şeker işi yapan bir kısım ticarethane sahiplerinin de, karşılaştıkları bu hırslı taleplerden şimdiki durumları ve sandık başına bir, iki lira fazla fiyat istemek, hattâ ellerindeki malları gizlemek gibi cüretkârlık-

larda bulunduklarını göstermiştir. Halbuki, Şeker şirketi, şehrimizin normal ve azami şeker ihtlâkının yüz tonu bulmadığını bildiği halde, yapılan fazla talepleri kat'iyen reddetmemekte ve hattâ ortaya hususi maksatla çıkarılan şeker ktlığı sayılarını fiilen tekzip için piyasaya günde beş ton şeker vermekten bile çekinmemektedir.

Binaenaleyh, ellerinde şeker bulundukları ve elden çıkaracakları şekerlerin hergün ve her saat birer misli fazlasıyla yeniden tedarikin mümkün olduğunu bildikleri halde bu tüccarların mal gizlemeleri, taleplere karşı istisna göstermeleri de bir nevi spekülasyon addeylemektedir ve bu gibilerin şiddet ve süratle cezalandırılmaları gerekli görülmektedir.

16 Yaşında Kurşun Hırsızı

Ovakim adında 16 yaşlarında bir çocuk Taksim stadyumunun yıkılan kısımlarında duran kurşunları çalmıştır. Yakalanan Ovakim, dün yapılan duruşması sonunda bir ay hapse mahkûm edilmiştir.

Ticaret Liselerinde Yeniden Teşkilât Kuruluyor

Önümüzdeki ders yılından itibaren orta ticaret okullarında tedrisat müddetinin üç yıla indirilmesi ve ticaret liselerinde ise üç yıla iblâğı üzerine bu okulların tedrisat ve teşkilâtı hakkında Vekâletçe bazı kararlar verilmiştir.

Bu kararlara göre, orta ticaret okullarının eski teşkilâtına göre dördüncü sınıflar, yeni teşkilâtta ticaret lisesi ikinci devre birinci sınıfı sayılan dördüncü sınıfa şimdiki kadar devam edenlerden, ticaret lisesi tahsilini ikmal etmeden ayrılmak isteyenlere ticaret lisesi ikinci devre birinci sınıftan ayrıldıklarına dair tasdikname verilecektir. Adana, Samsun, Trabzon orta ticaret okullarındaki dördüncü sınıflar yeni teşkilâtta ticaret lisesi ikinci devre birinci sınıfı haline gelmiş olduğundan bu okulların adları badema (Ticaret Lisesi) olacaktır.

ticaret şahadetnamesi verilecektir. Eski teşkilâtta orta ticaret okullarının yeni teşkilâtta göre ticaret lisesi ikinci devre birinci sınıfı sayılan dördüncü sınıfa şimdiki kadar devam edenlerden, ticaret lisesi tahsilini ikmal etmeden ayrılmak isteyenlere ticaret lisesi ikinci devre birinci sınıftan ayrıldıklarına dair tasdikname verilecektir. Adana, Samsun, Trabzon orta ticaret okullarındaki dördüncü sınıflar yeni teşkilâtta ticaret lisesi ikinci devre birinci sınıfı haline gelmiş olduğundan bu okulların adları badema (Ticaret Lisesi) olacaktır.

Ecnebi Okullarda İhtilâf

Maarif Müdürü Tevfik Kut İzahat Veriyor

Şehrimizde bulunan bazı ecnebi ve ekalliyet mekteplerinde talebe velileri mektep idareleri arasında bir ihtilâf çıkmıştır. Bunun sebebi, mektepler on beş mayısta tatil edildiği halde talebelerden haziran taksitinin de istenilmesi olmaktadır. Maarif müdürü bu ihtilâf hakkında şu malûmatı vermiştir:

Mekteplerin erken tatil edilmesi taksitin eksik alınmasını intaç ettiremez. Zira, bu gibi mektepler bütçelerini ona göre tanzim etmişlerdir. Esasen mektep taksitleri peşin olarak alınır. Bazı mektepler talebelere kolaylık olmak üzere bu ücreti aylara taksim etmişlerdir. Talebe yine taksit hesabına bu parayı vermede mecburdur.

Fakat, bazı talebe velileri yapılan bu muamelemin yolsuz olduğunu ve verilen paraların bir okutma ve mesai bedeli bulunduguna göre, tatil ile geçecek zamana ait taksit talebini mukabil-siz bir para istemek addeylemekte ve bu taksitleri vermemekte ısrar eylemektedirler.

Elektrik, Tramvay ve Tünel İdareleri Mürakiplerinin Maaşları

Haber aldığımız göre, İstanbul Tramvay, Elektrik ve Tünel idareleri nezdinde bulunan Belediye mürakiplerinin üçer yüz liradan ibaret bulunan maaşları, vazifelerinin ehemmiyetiyle gayrimutenasip derecede az görülmüş ve dörder yüz liraya iblâğı Şehir meclisinden istenilmiştir. Meclis de bu talebi kabul eylemiştir. Bu mürakiplerinin maaşların dünden itibaren dörder yüz lira üzerinden işlemeğe başlamıştır.

GÜNDEN GÜNE

Nasıl Çalışıyorum

Sinema filmlerinde çok tesadüf ederiz: Bir Amerikalı işgüzar telefonun birini bırakır, öbürüne konuşur. Orada konuşmakta iken başka bir telefon zırlar. Elindeki bir kırı, onu alır. Bir harran gürüldür gider.

Bizde böyle şey yoktur, fakat ben kendi hesabıma en meşgul ve en işgüzar Amerikalıdan fazla çalışırım.

Düşündükçe içerliyorum: Nihayet benim masamda tek telefon var ve niçin ben herhangi bir meşgul Amerikalıdan fazla meşgul olduğum halde onun kadar meşgul görünmüyorum. Neden o telefonu bırakıp bu telefona, bu telefonu bırakıp bu telefona koşamıyorum. Nihayet onlara benzemenin bir çaresini buldum: Üç sigara birden yakıyorum ve sigara tablamı sıralıyorum.

Adiye muhbirimiz geldiği zaman sigarının birini kaparak onunla konuşuyorum. Bir nefes, bir nefes daha çekiyorum. Belediye muhbirimiz gelince ağzımdaki sigarayı tablaya bırakıp öteki sigarayı alıyorum. Hızlı hızlı çekerek onunla da üç beş kelime konuşuyorum. Derken zabıta muhbirimiz geliyor. Hemen tabladaki üçüncü sigaraya yapışıyorum.

Bazan öyle oluyor ki, onlar birbirine tefevvuk etmeğe uğraşarak hep birden ve birbirlerini bastırarak konuşmağa çalışıyorlar. Ben de tabladaki sigaraların birini bırakıp ötekine yapışıyorum.

Üç birden:

— Ne meşgul adam, ne büyük adam!

Dişip şaşırıyorlar ve şekillenip gidiyorlar.

O zaman tabakamdan dörder dörder sigarayı çıkararak rahat rahat tütürüyorum.

KÖR KADI

Sümer Bank Umum Müdürünün Tetkikleri

Sümerbank Umum Müdürü Bay Bühren Zihni Sanus şehrimizdeki tetkiklerine başlamıştır. Umum Müdür, evvelki gün Feri hane fabrikasında yapılan toplantıda bulunmuş ve İstanbul yünü mensucat sanayi müesseseleri, kumaş imalî işleri üzerindeki görüşmüştür. Bu görüşmelerde de devam edilmiş ve menüsuat işlerine ait pek mühim kararlar verilmiştir.

TAKVİM

2 MAYIS 941

CUMA

AY: 5 - GÜN: 122 - Kasım: 176

RUMİ: 1357 - NISAN: 19

HICRİ: 1360 - Rebilülevvel: 5

YAKIT ZEVALİ EZANİ

GÜNEŞ: 5,57 9,53

ÖĞLE: 13,11 3,53

İKİNDİ: 17,03 8,56

AKŞAM: 20,06 12,00

YATSI: 21,50 1,44

İMSAK: 4,02 7,56

ÜZÜNTÜ

Yazan: Dâfne du Maurier

— 98 — Çeviren: Rezzan A. E. Yılmaz

yaparlar. İyisi mi, Londra'da bir mütehasşis doktorun Bebekada kanser bulunduğunu söylemekle doğru buluyorum. Ne dersiniz, Maksim?

— Evet... Hakkiniz var...

— Saat altı buçuk olmuş. Siz ne yapmak niyetindesiniz? Benim bu evvarda bir kız kardeşim oturuyor. Akşam yemeğine ona gitem iyi olur. Sonra trenle dönerim. Siz de gelerseniz eminim ki çok memnun olur.

Maksim bir an tereddüt etti. Bana bakı ve nihayet şöyle cevap verdi:

— Çok naziksiniz, Albay. Fakat biz dönssek daha iyi olur. Frank'a da telefon etmem lazım, yapacak işlerim de var. Biz de bir yerde yemek yer, bu geceyi yolda bir küçük otelde geçiririz. En iyisi böyle, Albay!

— Pek âla. Anlıyorum, çok yorulunuz. Yolda benizi kız kardeşimin evine bırakır mısınız? Buraya çok yakındır...

Biraz sonra Maksim otomobil bir parmaklıkları kapının önünde durdu. Albaya dedi ki:

— Bugün yapmış olduğunuz şeyler için size ne kadar teşekkür etsem azdır. Neler hissettiklerimi tahmin edersiniz. Bütün bu hislerini kelimelerle anlatamıyacağım. Çok mes'umum.

— Ben de mesudum, azizim Maksim. Bu netice beni de çok pek çok memnun etti. Eğer bu Baker'in bildiklerini evvelce den bizi de bilmiş olsaydık. Bütün bunlar olmazdı. Fakat artık düşüneyiz. Bu hâdiseler-

ri hayatınızda nasılsa fazla geçen sıkıcı bir kaç gün olarak telâkî ediniz eminim ki Favell artık sizi rahatsız edemeyecektir.

Şayet bir yeni teşebbüste bulunursa çok rica ederim, bana derhal haber veriniz. Ben onun hakkından gelirim.

Otomobilden ind. Paltosunu, şapkasını topladı. Tam ayrılacağı zaman:

— Ben sizin yerinizde olsam biraz seyahat ederdim. Birkaç haftalık bir seyahat hiç de fena olmaz. Meselâ İsviçre bu mevsim pek güzeldir kızkarım! Orada bir zamanlar kalmıştım. Pek çok eğlenmiştik.

Biz hiç cevap vermiyorduk. Biraz tereddütten sonra devam etti:

— Belki biraz aksiliklerle karşılaşacaksınız: Favell bir şey yapmasa bile, herkes mahkeme esnasında Favell'in söylediklerini duydu. Halk dedikodu sever. Bir darbe-mesal vardır bilirsiniz. «Gözden uzak gönülden de uzaktır.» Derler. Sizi görmelerse bu mesaleden artık kimseye bahsetmez, unutulur haydi, Allaha ısmarladık. Şapkam paltom, haritam, her şeyim ta-

mam... Güle güle gidiniz.

Bu sözlerden sonra bizden ayrıldı. Evini kapısını çalarken pencereden bir kadının kendisine işaret ettiğini gördüm. Biz yolumuz devam ettik. Oturduğum yerde gözlerimi kapadım ve sustum. Artık yalnız kalıyordum. Her türlü üzüntüden uzaktık. Birdenbire içime nihayetsiz bir rahatlık doldu. Sanki bir çubun delinmiş de zonklamastan geçmiş gibi idi. Maksim de bir şey söylemiyordu. Sadece elimi tutmuştu. Londra'm kalabalık sokaklarında idik. Etrafımızda birçok arabalar, kamyonlar vardı. Fakat bu kalabalık ve tozlu sokakın uğultusundan ne kadar uzaktık. Sanki sessiz, serin ve sakın bir yerde imişim gibi bir rahatlık duyuyordum. Artık hiç bir şey şu sükuneti bozamazdı. Üzüntü devri geçmişti.

Maksim otomobil durdurduğu zaman gözlerimi açtım. Küçük bir lokantanın önünde idik. Uyumuş ve sersemlemiş bir halde etrafıma bakıyordum.

— Yorgunsun. Duracak halin yok. Biraz yemek yedikten sonra canlanırsın. Ben de

öyle... Hemen buraya girelim de yemek marmalyum. Frank'a da telefon ederim.

Otomobilden indik. Lokantada baş garsondan kasa başında oturan bir kadından bir de genç garsondan başka kimseler yoktu. İçerisi loş ve serindi. Köşede bir masaya oturduk. Maksim gülerke:

— Favell'in hakkı varmış. İnsan bazen içki içmek ihtiyacını hissediyor. Sen de bir şey iç...

Garson bize taze ve sıcak küçük ekme-ler getirdi. Hemen bir tanesini yedim. İçki de içimi âdetâ ısıttı, bana can verdi.

Maksim şu teklifle bulundu:

— Yemekten sonra hemen yola çıkacağız. Hava serinledi. Yolda bir küçük köy otelinde geceyi geçiririz. Yarın sabah Manderley'e varırız.

— Pekli. Dedim.

— Albayın kız kardeşinin evinde yemek hoş bir şey olmayacaktı, değil mi?

— Haklı var, Maksim.

Maksim de bardağı boşalttı. Gözlerinin etrafı morarmış, sanki gözleri daha büyülmüş, gibiydi. Yüzü de ne kadar sararmıştı! Merakla bana sordu:

— Acaba Albay Julyan hakikati anlıyor mu?

Yüzüne dikkatle baktım ve hiç cevap vermedim:

— Biliyor, muhakkak ki biliyor dedi.

(Arkası var)

Harp Vaziyeti

Adliye Koridorlarında:

"Cümhuriyetin İlanında Doğmuştu,"

Bu Şahadetle Kızın Yaşı On Beşten On Yediye Çıkarıldı

Henüz on beş yaşlarında ya var, ya yoktu. Koridorda küme küme toplanmış, akraba ve taallukatının arasında boynu bükük duruyordu. Sarı saçlarını çevrelediği yüzü henüz, çocuk tazelikliğini muhafaza ediyordu.

Adliye koridorlarında bu gibi genç kızlara ekseriya tesadüf edilirse de bu kızcağızda ne aldatılmış bir genç kız hali ve ne de aşk yüzünden bir delikanlıya kaçacak bir insan yüzü vardı.

Yaşlı bir kadın dizlerinin dermanı kesilmiş olacak, sırada oturanlara: — Evlâtlar göyle bir yer açın da ben de lişeyim. Buralara ne diye sıra koymazlar ki? dedi.

Sırada oturanlar şöyle birbirini ittiler ve ihtiyara yer açıldı. İşte bu sırada her şeyi bilen bir insan hali takılmış olan kâhınlar bir zat: — Hanım valde dua et avukatlara, emir olmasa bu sıraları da bulamıyacaklar.

— Allah razı olsun oğul ama. Onlar da iki sıra koyduk diye yüksek perdenen konuyorlar.

Kadın damaklı dişlerini şöyle elile bir düzelttikten sonra yanındaki bir tazeye dönerdi:

— Kızım, hani beni burada gördün diye aklıma kötülük gelmesin. Ben buralara hayır için geldim. Yoksa Allah adını buralara attırmasın. Efendim, bizim ahbaplardan birinin kızına yüklü bir kısmet çıktı. Allahın emrile, peygamberin kavile istediler. Gönlü bu ya çocuk beğenmiş, hani kız da beğeniliyemeycek gibi değil. Nah işte şu yavruca. Eh çocuk esnafı, babası zenginmiş, geçti artık Babıâli kâtipliği devri. O zaman biz de gençlik. Bütün gün kafes arkasında kalem efendilerinin gemesini beklerdik. Şimdi kâtipli matiplik para etmiyor. Esnaf olmaları. Esnaf... Anlatıyorlar. dinletiyor. Söz kesildi, yüz görülmüştü. Eski usul gittik... Öyle değil mi kızım, beceremediğin bir yeniği yapacağın, bildiğin eski usul gidersin olur, biter. Öyle ya sonra insan ağzına burnuna buluştur.

Yalnız kızın yaşı küçüktü. Şimdiki kanun müsaade etmiyormuş. Halbuki benim on üç yaşında iken bir çocuğum vardı. Ne yapalım şimdi böyle imiş, biz de kitaba uyduralım, dedik, mahkemeye müraaceat ederek kızın yaşı büyülttük.

Hâkim şahitlerin hepsini dinledikten sonra sıra yaşlı kadına geldi. Bir şahidin dinlenmesi için hâkim gelen bütün muamele yapıldıktan sonra hâkim:

— Bak hanım. Bu kızın babası, ben nüfusunu geç çıkardım, bu yüzden kızın yaşı küçüktü yazıldı. Şimdi bunu büyüttünüz diyor, sen ne bilirsen doğru söyleyeceğine namusun üzerine yemin eder misin?

— A.. Elbette hâkim efendi öğlüm... Hem namusum, hem şerefim üzerine yemin ederim. Kurana da el basarım.

— Ne biliyorsun anlat bakalım?

— Ne bileceğim bu kızın yaşı on beş değil, on yedidir.

— Bunu nereden biliyorsun?

— Nereden bileceğim, bu kız doğduğu zaman kardeşimin, oğlunun karısının çocuğu emzikte idi. Karış komşumuz Hafize'nin torunu yeni doğmuştu. Yusufum henüz emelmeye başlamıştı.

Hâkim, kadının bütün ahbab çocuklarını sayacağı görüncü:

— Peki, peki. Şimdi bu çocuklar kaç yaşında?

— Kimi on sekiz, kimi on yedi, kimi on dokuz yaşında. Hem o zamandan bu zamana kadar tam on yedi sene oldu. Hele hele bak hâkim efendi kız doğduğu zaman kurumiyet yeni olmuştu. Vallahi de hâkim efendi, tillaî de hâkim efendi bu kız on yedi yaşındadır.

Hâkim muhakemenin bittiğini karar verdiğini söyledi. Şahitler, dinleyiciler, dışarı çıktı. Koridorda kızın babası kadının yanına yaklaşıp:

— Aşk olsun hanım teyze avukat gibi konuşun. Eh düşünün için halınıza başlamlar artık, dedi.

Kadın bir sıraya oturmuş, yaptığı işten mağrur bir vaziyette:

— Ah evlâdım ne yapalım, bir ayağıymış çukurdan bundan böyle iyilikten başka ne edebiliriz. Hele şu iş hayırlısı ile bitsin düğünde onlara kalburla su taşıyacağım, dedi.

Sonra elle baş örtüsünü düzeltti. Koridorun tozları, yeni, atkılı rügan ayakbağlarını kırletmişti, mendille onları sildi. Bir beze sarılmış en âlâ paketi çıkararak bir sigara sarıdıkten sonra, yakınında durduğum için benden:

— Kıbrıtın var mı evlât, diye a-tez istedi. Sigarasını yaktıktan sonra bildiğim gibi, adliye neye geldiğini sordum:

— Hayırlı iş için öğlüm... Bir tanıdığımı gelin edeceğiz. Yaşı, biraz küçüktü, büyülttük de... Kızın yaşı büyümüştü. Artık evlenebilir. Adliyeden çıkarlaştık. Her bir adam yanlarına yaklaştık. (Her halde damat olacak) dedim. On lar sevinçten hızlı hızlı yürüyüp gittiler. İhtiyar kadın başı merdivenleri iniyordu. Yanına yaklaştım. Beni görünce memnun oldu.

— Kimseye zararı olmadan hayır etmek iyi şeydi. Allahın her yarattığı şeyi de yerinde kullanırsın ya idir. Bir lâl vardır hanı... Neydi o? Dur bakalım. Ha.. Bir yalan mahalleyi yangından kurtarıp derler! İşte bizinki de o cinisten... Hayırlı iş için yalan iyidir. Ama insan kendini alıştırmasın.

Bu sırada kızın babası bize yetişti.

— Ah hanım teyze ver elini öpeyim, sayende bu iş te oldu, dedi.

Kadın elini uzatırken:

— Berhûdar ol, el öpenlerin çok olsun, diye mırıldandı.

Biraz sonra adama:

— Bay ahbab ben öyle zamzamı-golu düşün istemem. İle kına gece-sik olacak. Kadımlar biz bize ne ederssek ederiz, derken:

Arkadan gelen bir taze (hanım) teyze bize marifetlerini gösterecek galiba, vaktile iyi karşılama oynarmış) dedi.

Ben de Allah herkesi mahkemeye böyle düşürsün temennisinde bulunarak oradan ayrıldım.

Mithat Perin

Belediye Zabıtasının Teftişleri ve Ceza Görenler

Belediye zabıtası şehir dahilindeki teftişlerine devam etmiştir. Dünyapılan teftişler neticesinde 26 esnaf muhtelif belediye suçlarından, tramvaya atlayan 13 kişi ve belediye nizamlarına aykırı hareket eden 16 şoför ve 3 otobüscü cezalandırılmışlardır.

GÜNÜN MESELELERİ

-ikinci Fırsatımız-

Bu Defa Mesuliyetimizden Kaçmıyacağız Hakikî Demokrasi Sulhunu Kuracağız

Yazan: B. Wallace

Birleşik Amerika Cümhuriyeti muavini

B. Wallace

sulh geldiği zaman yeni âleme karşı olan mesuliyetlerimizi sırtımıza yüklenmemize engel olmasın.

Sinir muharebesini kazanmak için Nazik ilk Demokrasi arasındaki farkı iyice tarif etmek lazımdır. Gençliğimize şu kanaat gelmelidir ki uğrunda mücadele ettiğimiz dava, mücadelemize layık bir davadır. Hatta sulhtan sonra bu dava için bugünden fazla gayretle uğraşmak lazımdır.

Amerika gençliğinin bugünkü doğuş meydanı yalnız ruhi ve iktisadi sahalardır. Bu sahalarda iyi iş görürsek askeri sahada vuruşmaktan belki de kurtuluruz. Fakat iyi bir surette yetiştiğimizde çağıştırdığımız Amerika gençleri komünistlerin, Nazilerin, boğuncuların kör bir âleti olmağı marifet sayarsa ve ruhi ve iktisadi müdafa cephemizi zaafa uğratırsa askeri münâsile harbe atılmak önüne geçilmez bir zaruret halini alır. Bugünkü Nazi gangsterlerinin ahlak telâkkileri Al Capone gibi asıl gangsterlerin ahlak telâkkilerine benzer. Eski Prusya muhtine ait telâkkilerden de çok aşağıdır. Bugünkü gangsterlere iktisadi ve ruhi mücadeleleri daha şeytan silâhlarla yaparlar, şiddetin işkence ve ifgalin her nevini mübah görürler.

Eğer demokratların yaşamaları matlûb ise öyle bir yol bulmalıyız ki beşeri haklara el sürülmeden her vatandaşda bir mesuliyet duygusu gelmesini temin etsin. Bu duygunun sevkile de, hükûmete karşı fedakârlık etmek ve zahir olmak bakımından totaliter bir hükûmetin tabasından geri kalmayalım.

Amerikada bir beşeri haklar beyannamesi nespedilelinden beri bu sene tam 150 sene geçmiştir. Buna şimdi bir beşeri vazifeler beyannamesi ilâve edebilirsek umumi hayat daha sağlam bir temele dayanmış olur ve her vatandaşın umumi menfaati için kendine düşen hizmet payını yapmak yolunu daha kolayca bulur.

Bugün geldiğimiz umumi hayatta vazife görmek için şiddetli bir arzı vardır. Umumi ve hususî meseleseler bu arzuyu karşılamak için fırsatlar hazırlanmalıdır. O suretle ki gençlere şunu demek imkânı olsun: «Haklardan istifade

edebilmemiz için vazifeleri yapmış olmanız lazımdır»

Bir «Beşeri vazifeler» beyannamesi mevkilmizi kuvvetlendirirsek gelecek sulh müzakeresinde bize düşen mesuliyet payını sırtımıza yüklenebiliriz. Böyle bir vazife beyannamesi kök tutmazsa yeni sulh de eskisi gibi bir kargaşalıktan ve anarşiden ibaret kalır. Vazife hissini demokrasi âleminde yerleştirebilirsek hiç olmazsa bir asır müddet bozulamayacak ve bu kadar zaman bütün dünyanın yüzünü güldürecek bir «Demokrasi sulhu» kurmağı ümit edebiliriz.

Amerikanın ve demokrasi ile idare edilen bütün memleketlerin bu sanide bir mukabil taarruza ihtiyacı vardır. Naziler Demokrasi terredide uğradığı hakkindaki yalanları, kendi gazeteleri ve Amerikada doğmuş adamları vasıtasile yaymağa çalışıyorlar. Bu iddiaların yalan olduğunu ispat etmeliyiz.

Her Amerikalı genç, muhtelif sulh tipleri arasındaki farkı anlamalıdır. Nazilerin Avrupa'da zafer kazanması ancak adı sulh bir vaziyete yol açabilir. Böyle bir «sulh» Amerika için ya esaretin veya yeni bir harbin ilk adımıdır. Bir Nazi zaferini ve bir nazi sulhünü akla bile getirmemeliyiz. Böyle bir felâketin önüne geçmek için İngiltere yardım etmeliyiz. Bu yardımı da filen doğuşu iştirak haricinde bütün yol ve vasıtaları havi bulunmalıdır. İngiltere kazanacaktır. Buna mâni olabilecek bir âmil varsa o da Amerikanın ruhi ve iktisadi cephelerine bozguncululuğun hâkim olmasıdır.

Sulh mücadelesini kazanmak harp mücadelesini kazanmaktan da zordur. Harp bitince Avrupa anarşisi içinde kalacaktır. Eğer sarılaşın dünyayı yeniden kurmağa biz hizmet etmezsek bu sarılaşın kut'adan küt'aya geçerek Amerikayı bile mahvedebilir.

Hitleri mağlûp etmek suretile kuracağımız sulh o kadar sağlam olmalıdır ki ne bir çılgın adam, ne de çılgın bir millet yarın bir harp açmak, milyonlarca insanı öldürmek, milyarlarca malı yok etmek imkânını bulamaz. Bir taraf tan şiddet ve ifgal, diğer taraftan Alman olmyanlara karşı nefret esasına dayanan ve Alman olmyanları haktan mahrum sayan Nazi ideolojisi o şekilde ezilmelidir ki bir daha baş kaldırmak imkânını bulmasın. Prusya militarizm ve emperyalizmi, barbarca bir felsefe-yi cebrlen insanlara kabul ettirmek için ortaya atılamamalı ve şeytanın âleti sıfatile iş gören neviden bir rehber inkişaf ettirememelidir.

Yeni dünya nizamı, müteceviz ve zorba milletlerin teşekkülüne mâni olmalıdır. Mağlûp milletlerin kontrol altında tutulmaları paralarile, yüksek gümrük tarifelerile ve kilingir anlaşmalarile iktisadi taarruz ağmalarna meydan bırakılmamalıdır. Bununla beraber galip milletler de iktisadi harpten geri durmalıdır. Bir mağlûp millete yüksek tazminat yüklemek, sonra gümrük tarifelerile bu milletin ihracatı bulunmasına mâni olmak imkânı bir davadır. Gelecek sulh iktisadi zarureti göze önünde tutulmalıdır. Yoksa yeniden tecavüz mikroplarını yaratabilecek bir bataklik halini alır.

Gelecek mağlûp milletlere ham madde satın almak ve hudutsuz su rette ihracatı bulunmak hakkını vermemelidir. Şu şarta ki tecavüz maksadile silâh hazırlamasınlar, iktisadi taarruzlara girişmesinler ve işlerine iyi baksınlar.

Amerikada hudutsuz miktarda işlemeyen sermayeye teknik malûmat ve usta işi vardır. Bunları kullanmak suretile sulhtan sonra cennetli Amerikanın inkişafına hizmet edebiliriz. Cennetli Amerika, bizim şimalde yaptığımız hatalardan uzak kalmak suretile ilerlemek imkânını bulmalıdır.

Biz sanayi bakımından parâlak günler geçirdik, fakat arkadaşın buhranları oldu, işsizlik ve açlık baş gösterdi. Öyle zannediyoruz ki bunlara meydan bırakmıyacak bir sanayi sistemi kurmak mümkündür. Kendi hatalarımızdan uzak durmak suretile böyle bir sistem kurmak için komşularımıza yardma hazırız.

Kısaca söyleyelim ki Amerika yol gösterme ve üzerine mesuliyet almazsa gelecek sulh, bütün dünya için anarşisi doğurur.

Yirmi beş sene evvel Amerika, dünyaya hizmet etmek fırsatını ka-

SİYASİ İCMAL

Amerika HarbeKoşuyor

Yazan: M. H. ZAL

Bir cisim düşününüz ki günde bir kilometre süratle hareket ediyor, sonra yavaş yavaş saatte bir kilometre, on kilometre, yüz kilometre, beş yüz kilometre oluyor, hız nisbeti gün geçtikçe artıyor...

Amerikanın «mükemmel infiraz» halinden palamarı yavaş yavaş çözerek kendini akıntıya bırakması işte bu suretle olmuştur. Daha bir sene evvel Amerika, yerinde sayarak bitaraflık, geçen harbe ait borçlardan, Avrupalıları kendi haline bırakmaktan bahsediyordu. Bugün «garp yarım küresini müdafaa» diye bir tabir icat ederek harp meydanına giden merhaleleri birer birer aşiyor.

Amerikan harp gemileri, Groenland'a kadar kafilere karakol vazifesi görecekti, sonra İzlanda oldu, daha sonra iki bin beş yüz kilometre açığa kadar gitsin diye lâfla münakaşalar devam ederken, iki yüz harp gemisi, 3200 kilometre mesafede dahilinde filen karakol vazifesini görmek üzere, denizlere açıldı.

Amerikalılar bu kadarmı yaptıktan sonra daha ilerisini yapmayı tabii görüyorlar, «sanki İngiltere sahillerine kadar da gitsek ne lazım gelir?» diyorlar.

Eski zamanlarda bu gibi hareketlere bal gibi harbetmek derlerdi. Şimdi demiyorlar. Almanya, görmemektikten gelmeği işine daha uygun buluyor. Amerikalılar da, memleketi harp fikrine bir kat daha alıştırmak için ilk silâhı karşı tarafın patlatmasını bekliyorlar ve bu maksatla aşıktan açığa bu maksatla canak tutuyorlar.

Almanya Atlantik muharebesine ya devam edecek, ya etmeyecek. Edecekse karşısına bir Amerikan gemisi çıktı diye eleri bağlı duracak değil ya... İngiltere gidecek silâhları batırma elinde idiyken: «Bunlar Amerikalıların malıdır. Beni mağlûp etsin diye İngilizlere ödünç veriyorlar» düşüncesiyle tecavüzden vazgeçmiş, hele işin bu kızgın safhasında, hiç beklenmez. Fakat ilk Alman silâhı da patladı mı, iş tamamdır. Amerika donanması dört elle işe sarılacak, dünyanın en iyi yetişmiş pilotlarından olan Amerika pilotları spor müsabakasına çıkmış gibi havalanacaklar, Amerikan ordularının tankçıları ve motörlü kataları da bir taraftan hazırlanacak...

Geçen defa Lüzitanyanın batması Amerikanın harbe karışmak arzusunu birdenbire kıztırmıştı. Bu defa Almanyanın Yunanistana arkadan yapıpı tecavüz aynı nevi bir tesir uyandırmıştı.

Almanyanın Balkan tecavüzüne mukabil ödeyeceği ağır bedellerden biri de bu olacaktır.

İmha Edilmek İstenen

Tarihi Vesikalar

Bazı vilâyetlerde lüzumsuzluğa dolayısıyla imha ettirmek üzere ayrılan evrak arasında bazı tarihi kıymetli haiz vesikalar bulunduğunu anlaşılmıştır. Vekiller Heyeti bu hususta bir izahname hazırlamış ve alâkalılarına yollamıştır. Bu izahnamede lüzumsuz evrakın nelerden ibaret olacağı bildirilmekte ve elde mevcut bulunan evrakın bir bakımdan tekrar muayene ve tasnifi emredilmektedir. Bu emre göre vilâyetler, bu evrakın hepsini teşkil edecekleri komisyonlar vasıtasile tekrar gözden geçirecektir. Bu suretle elde edilecek tarihi ehemmiyeti haiz vesikaların mahiyet ve miktarları âlakâdar Vekâletlere bildirildikten sonra ahnaçak emre göre hareket edebileceklerdir.

İkinci bir fırsatla karşılaşmış bulunuyoruz. Birinci defa yaptığımız hataları tekrar etmemizi istiyorlardı. Dünyanın en berbat körleri hakikati göremeyen zavallılardır. Fakat onların istediği olmayacaktır. Emin ve devamı sulh kurmak için elimizden geleni yapacağımıza bütün işimizi yavaş yavaş haktan bahsettikçe kadar vazifeden de bahsetmeye almışımız dadır.

EDEBİ ROMAN

TEFRİKA No. 32

Yazan: Muazzez Tahsin BERKAND

ra onu garip ve tatlı bir hisle sarmaya başlamıştı. Genç doktorla konuşurken, ona baktıkten kendisini bambaşka bir kadın hissediyor, onun sözlerini bütün mevcudiyetle dinliyor, onun hayran gözleri, gururle beraber kalbini de lezzetle okuyordu.

Fakat bugüne kadar hislerini tam mânâsile bir süzgeçten geçirmemişti. İlk defa bu gece, Feridin çılgın gözleri, hırşın sözleri ona içine gizli duran hakikati öğretmişti. İlk defa olarak kalbi kıskangıllıkla çarpıyordu.

Filhakika Feridin Stedenberi Vivette söz-lü olduğunu biliyor, işitiyordu. Bunu çok talib görmeye alışmıştı ama bunun ne demek olduğunu hiç düşünmemişti. Bu gece, ağaçlar altında delikanlınm Bihteri kucağındaki görünce başının içinde acı bir sarımsı duymuş, gözlerindeki perde düşmüş ve kalbi tahlil edemediği bir heyecanla çarpmıştı.

Feridin öfke ve hırsla söylediği alâcaip sözler şimdi kulaklarında çınlıyordu. Onu kandırmak istemiş, onu da Bihter sanarak tesir altında bırakmak arzusuna düşmüş,

onun sükûtunu satın alabileceğine hükmetmişti. Ne boş zahmet! Bu meseleyi bir dedikodu mevzuu yapmaya imkân olabilir miydi? Belki de Vivetin yerinde bir başkatsı olsa, daha doğrusu Vivet başka tipte bir insan olsa, nisanışınm diğer kadımlara eğlenmesinden müteessir olurdu. Bu takdirde de Kezban için gördüklerini ona bildirmek bir vicdan borcu addedilebilirdi. Ancak Vi-

vet her şeyi, hattâ aile kurmak meselesini de çok modern bir bakımdan görüyordu. Bu husustaki his ve düşüncelerini tekrar

tekrar ve ulu orta söylemişti: Onun nazarda yalnız nisanışları değil, hattâ bir kari koca da tamamile serbest ve müstakil bir ömür sürerler, diledikleri kimselerle gö-nülleri eğlendirebilirlerdi. Nitekim o da Feride müstakbel kocası nazariye baktığı halde Necmi ve Nahit'e eğlenmekte bir mahzur görmüyordu. Bunlar modern insanlardı; Kezban gibi her şeyi ciddi gören, en ufak bir meseleden mânalı çıkaran, bir kelimeyi günlere düşünün bir kimsenin bu noktada onlara benzemesi, onlarla anlaşması kabildiği. Hayır o, bu cihetten modern bir

insan olamamıştı ve olamazdı.

Feride sevmesi ne büyük bir facia idi! Onu sevmiyordu, inkâr edemezdi. Bu gece hislerini açıkça görmüştü. Kendisini aldatmak neye iyi? Şimdi Vicdanın ve arkadaşlarının anladıkları şekilde modern olamadığına tesellî ediyordu. Eğer onlara benzemiyse, o da Ferideyle eğlenmeği, hattâ onu Vivetten ayırıp kendisine bağlamayı tabii addedebilecekti. Üzüntülü, vicdan azaplarına, gözyaşlarına ne hacet vardı? Madem ki gönül istediği kimsle ile eğleniliyordu!

Maalesef onlar gibi değildi ve olamıyordu. O, kendisinin evine kabul eden bir baba dostunun kızına ihanet edemezdi, vicdanının sesinin haricine çıkamazdı.

Kezban yatışının üzerinde doğruldu. Kalbi çatıyacak kadar sert atıyor, sakakları zonkliyordu. Hâlâ mı kendisini aldatmakta devam ediyordu? Niçin iki aydanberi Ferideyi cezabetmek için bütün kadınlık maharetile çalıştığını ve bunu bir izzetines meselesi yaptığını itiraf etmeğe cesaret edemiyordu? Halbuki kendi kurduğu tuzağa düş-tüğünü pek âlâ takdir ediyordu.

Avrupalardan ilk geldiği gün Feridin gözle-ride etmiş, Farukla âlakâdar görünürek onu kendisine çekmek ve bu suretle ondan intikam almak hevesine kapılmıştı. İşte bu tehlikeli ateş oyununda vücudü yanıyordu şimdi.

(Arkası var)

HİKÂYE

SİR

Yazan: Necî MARAŞ

Oldukça sıcak bir yaz gecesi idi. Grupla beraber sokakları çnlatan köpek havlamaları ve ağıllara dönen sürülerin gıgırlıkları bir zaman etrafı bol bir gürültü ile doldurmuştu. O ortalık karanlıklara bürünmüştü. Seda kesilmiş, gündüzün yorucu meşalesinden kurtulup üstlerine ağır bir rahet çöken köy halkı çoktan uykularına dalmışlardı. Gece yarısını birkaç dakika geçiyordu. Köyün arkasını çeviren patikadan ağır ağır yaklaşan dört atlı belirdi. Etrafta çit yoktu. Zaman zaman çalınları arasından birkaç Ağustos böceği ötüyor, yer yer uzanan su birikintilerinden kurbaga sesleri geliyordu. Dar yoldan gürültüleşen geçen atlılardan biri birden bire dizginleri kısıp başını yanındaki doğru eğdi. Alçak sesle:

— Molla dedi. Gözünü sevmeyen şu Çakır Osman, ne ideceğini deyişer bana. Molla kulaklarına kadar uzanan bırıltıların uclarını yavaşça sıvazladı. İçin için güldü.

— Haydi oğul haydi git işine dedi. Onu yakalayıp getirmeceği var mıydın sen. Bana onu söyle. Adam Mollanın bütün vaktlerini bir anda gözü önüne getirdi. Bu da hiç olmayacak bir şey değildi. Geçen şu Hacı Salimî'nin neşesinin bir sözüyle yere serdi ise, muhtarın kızını nasıl Mollanın emrile atının terkisine atıp kaçırdı ise bunu da yapacaktı. Çakır Osman Mollanın kardeşinin oğluydu. Hem de babası öldükten sonra onların yanında kalmış, bütün hayatını ona borçlanmıştı. Molla Ahmet Eren bağında zenginliği ile meşhur bir derebeyi idi. O zamanlar, karanlık ormanlardan puslu kuran yolları kesen gırtlıkları basan eşkiya grupları bile Molla Ahmedin şerrinden korkarlardı, onun her yıl hediye olarak gönderdiği birkaç kese altınla iktifa ederlerdi. Babası Hacı Ömer Ağa onu kendine malı-matlı bir şerik olarak yetiştirmişti. Karar verdiğinden daha on beş yaşına bastırıp sene köye iki buçuk saat arası olan nahiyeye merkezindeki medrese yollarına da Ahmet aradan iki ay geçmeden kaçmıştı. İşte onun adına Molla kelimesinin fâvesi bu iki aylık medrese tahsilinden ileri geliyordu. Çakır Osman ise emminin bulunduğu bir akraba çocuğundan ziyade sığıntı muamelesi görüyor, bütün gününü birbirinden uzak tarlalarda çalışan amelelerin başında güya nezaretle geçiriyordu. Şimdi ise velinimet olan Molla Ahmede karşı büyük bir alçaklıkta bulunmuş, onun izini olmadan Hacı Mahmut Ağanın kızı Fatma ile sevişerek kaçmışlardı. Demek ki onların ekmeği ile adam olan Osman, Ahmedin sözünü hiçe sayıyordu ha, Münela Ahmet işte onun bu suçunu bir türlü affetmiyordu.

Çitlerin arasından hafif nal gürültüleri bırakarak ağır ağır ilerliyorlardı. Biraz evvel Molla Ahmedle konuşan adam, düşüncelerinin neticesinden memnun olarak tekrar dizginleri kısıp başını her sözünü yaptırmağa almış ve tuttuğu yola mani olacakları insafsızca yok etmekten zevk duyan bu adama dog-

ru eğdi. Sesini mülkünü olduğu kadar kısıp:

— Ağam dedi. Her emrine hazırım. Yüreğimi ferah tut sakın kuşku etme... Biraz geriden atının üstünden hemen hemen devrilecekmiş gibi sallanarak gelen Abani sarıklı kısa dübbeli köy imamı fare kokusu almış bir kedi yavrusu gibi birdenbire doğruldu. Atının karnını bir iki mahmuzlayarak Mollanın yanına sokuldu. O da aynı surette sesini alçaltarak:

— İyi ama ağa dedi. O zaman Osmanın babasından kalan mallarına beni ortak eder misin? Molla Ahmedin bu fitne yapıp softadan az çok çekindiği belli idi. Büyük bir zafer prutısı taşıyan yüzünden anlı bir hoşnutsuzluk geçti. Başını çevirmeden elini bol şalvarının cebine daldırıp iki sarı lira aldı. İmamın titreyen parmaklarına sıkıştırarak:

— Merak etme, hocam merak etme dedi. Memnun kalırsın... Ertesi sabah Molla Ahmedin şerrinden kaçıp geldikleri evlerinde sessiz ve temiz bir hayat süren Osmanın cesedini küçük kulübenin kapısında bulan köy halkı bu gibi vakalara alışkanlığı anlatan bir sokuklanlık gösterdi. Hele karısı Fatmanın kayboluşuna birkaç ihtiyar başlarını sallıyarak teessürlerini bildirirdiler. Fakat hiç kimse bu mevzu üzerinde bir kelime söyleyecek cesareti kendinde bulamadı...

★
Öküz arabası ikinci bir mola için Erenbaşı çiftliğinin önünde durduğu zaman ihtiyar arabacı elleri çitlerin arasındaki yirik bir kulübeyi işaret ederek:

— İşte dedi. Molla Ahmet burada sır oldu. Bakışlarımızın merakla üstüne toplandığını görünce derin derin nefes aldı.

— Hey gidi günler hey dedi. Şimdi o mertebeye erecek kim var. O gayri mevlama erdi. Zati sağlığında da Hızır görmüştü. Ondan sonra gittiği zengin oldu. Şimdi zaman değişti. Hangi babayığıdır Hızır görünüyor. Geçen derimde bir akşamdı. Tarladan dönlüyorduk köye yaklaşıp silah sesleri duyduk. Meğer Hacı Mollaya başka köylerden toplanan çeteler hücum etmiş. O da yanındaki arkadaşları son kurşununa kadar atar, arkadaşları devrilir, o da tam akan alancakları sırada adamlar kağa başlar. Meğer Molla olduğu yerden birdenbire sır olmuş. E Allahın işine karışılmaz sonra köylü ona orada bir türbe yaptırdı. Başına kim düğüm bağladı işe dilediği olurdu... Yaşlı arabacı sözünün burasında tekrar teessürle başını salladı.

— Şimdi o türbenin yerinde yeller esiyor dedi. Ne yapalım dünya iktisatı oldu Allah ıslah etsin. Tekrar arabalara yerleşip yola çıktığımız zaman ihtiyar köylü içine işliyen acıdan hâlâ kurtulamamış gibi boynunu büklüyor, zaman zaman tekerleklerin gürültüsüne kendi mırısı katıyordu.

— Allah ıslah etsin, Allah ıslah etsin...

Necî MARAŞ

Bir Yankesici Yedi Aya Mahkûm Oldu

Evvelki akşam üzeri Beyazıtta bir yankesicilik vak'ası olmuş ve sabıkalı Süleyman, Mahmut adında birini çarpmıştır.

Mahmut, Beyazıtın geçerken birdenbire tramvaya atlamış, bu sırada Süleyman da onu takiben tramvaya binmiştir. Süleyman, Mahmudun cebinde parası olduğunu hissettiğinden ve tramvayın kalabalık olması dolayısıyla basamak gitmelerinden istifade ederek Mahmudun cebinde mendile sarılı on iki buçuk lirayı alarak tramvaydan atlamıştır. Mahmut, işi farkettiğinden bağırarak ve Süleyman yakalanmıştır.

Dün cürmü meşhut olarak görülen muhakeme neticesinde Süleymanın suçunu sübut derecesinde bulunduğundan asılye birinci ceza mahkemesi, sabıkalı suçluyla 7 ay, 23 gün hapse ve o kadar müddet nezaret altında bulundu-rulmağa mahkûm etmiştir. Mahmut muhakemeden sonra tefvik edilmiştir.

Kadın Yüz Vermeyince Biçağı Çekip Saldırmış

Beyoğlunda Zibada oturan Takohi, dün evine giderken kadının pesine Ali adında biri takılmıştır.

Takohinin yüz vermeyince, kızına Ali, biçağını çekince kadını sol dizkapagından yaralamıştır. Yaralı tedavi altına alınmış, suçu yakalanmıştır.

Yeni Neşriyat:

Perde ve Sahne

Bu aylık tiyatro ve sinema mecmuasının mayıs sayısı çıktı. İçinde çeşitli yazılar var. Baş yazı, telif eserlere dairdir. Bunlar hakkında sert ve bedbin bir lisan kullanılıyor, seyircilerin bunların çoğundaki acemiliklere müssama göstermediğini, etiyatro idaresinin bizi böyle acemi berberlere tıraş ettirmeye hakkı yok... yolundaki hükümler ver-nenler bulunduğunu söylüyor. Yazı sözlerle bağlanıyor: «Bu, günlük tiyatro teşekküllerimizden bunu istemek, yerli piyes muharirleri lehine halktan ve tiyatro san'atkarlarından fedakarlık istemektir.»

Cevap vermeye tiyatro muharirlerimiz bırakıyoruz. Fakat böyle görünüyor ki hükümlerde fazla mübalağa vardır.

Bu sayıda I. Galip Arcanın «Bir tiyatro delisinin not defterinden» başlıklı bir yazısı, Vasfi Rıza Zobunun Bediaya dair resimli bir reportajı, Muhsin Ertug-rulun (Şahmede dans) başlıklı bir yazısı vardır.

Cep Doktoru

Yazan: Doktor Nuri Ergener Arkadaşımız doktor Nuri Ergenerin bu addaki kayımlı bir eseri Yedi Gün neşriyatı sırasın-da çıkmıştır. Kitap, evde ve yoku-lukta işe yarayacak sağlık bilgilerini havidir. Fiyatı cılız olar-ak bir liradır.

(Vatan) ın Doktor sütununda doktor Nurinin yazılarını lezzetle takip eden okuyucular, bu ki-tabı elde etmeye de elbette kıymet vereceklerdir.

DENİZLERDE HAREKAT

Alman İsgaline Uğrayan Yunan Adaları: Smendre, Limni Ve Taso

Limni Ve Semadirek Adalarının işgali

Yazan: Hüsamettin Ülsel Eski Bahriye Müsteşarı

Alman ajansı (Ege) denizindeki Limni ve Semadirek adalarının Alman kuvvetleri tarafından işgalini büyük bir muvaffakiyetin tatanan bir reklamı şeklinde bütün dünyaya yaymaktadır.

Alman propagandası bu işgali, gerek bitirilecek ve gerek Alman halkının fanevîyatı üzerinde çok kuvvetli tesirler vücuda getirmek maksadıyla muazzam bir iş şeklinde göstermektedir.

Bu işgalin devam müddeti ne olursa olsun Almanya, bundan beklediği askeri faydadan daha ziyade sinirler üzerinde ve yiv ve oğru tesirler yapma emelini takip etmekte ve bu suretle bu işgalden bir nevi ve manevî bir Besinci Kol yaratmaktadır.

İngiliz donanmasının bir kısmı Trablusgarp - Sicilya karakolunu gözönünde tutmakta, diğer bir kısmı Mısır hareketinde vazife almakta ve esas kuvvet te Cibraltarda bulunmaktadır.

Yunanistandaki İngiliz askerlerinin ve Yunan ordusunun arta kalan kısmını kurtarmakla meşgul olan İngiliz deniz kuvvetlerinin Adalar denizini ihmal ettiği bir sırada Almanların bu hareketlerde muvaffak olacağı tabiidir.

Fakat bu işgalin matuf olduğu maksat İngiliz donanmasının Adalar denizinden uzaklaşarak işe bunda bu adaların müessir olamayacağını kabul etmek lazımdır.

Adalar denizinde İtalyanların işgali altında bulunan diğer on iki adanın coğrafi vaziyeti bu maksat için Semadirek ve Limni adalarının mevkiilerinden daha mühimdir.

Adalardaki mihver kuvvetlerinin ve mihver hava kuvvetlerinin şimdiye kadar İngiliz deniz kuvvetlerine karşı müessir hareketler ve taarruzlarda bulunduğuna dair kaydedilmiş bir vak'a da yoktur.

Yunanistandaki İngiliz kuvvetleriyle Yunan askerlerinin tahliye ve nakli meselesi bittabi yakın bir zamanda bazı zayıflar mal olsa bile, netice bulacaktır. Serbest kalacak olan gemiler Adalar denizinin şimal kısmını kontrol etmeye başladıkları zaman bu adaların Kaval ve Dedeağaz ile muvasala yolları denizden tamamlanacaklardır. Ve bu işgalin velveleli propagandası da o zaman ha-zin akibetine kavuşacaktır.

Alman işgalinin itas edeceği tek müşkül, muvakkat bir mahiyetli haiz olmak şartile, İngilterenin Karadenize geçecek olan ticaret gemilerine hava taarruzları yapmak suretile ve gemilerin seyrisi hususunda bazı güçlüklerle uğramasından başka bir şey olmayacaktır. Bu sefain, seyrisi rotalarını daha uzaklara Türk karasularına girmek suretile yine Türkiye ve Rusyaya gidebilecektir. Aradaki fark (30)

Jackie Cooper - Freddie Bartholomew

TAKSİM SINEMASI
FREDDIE BARTHOLOMEW ve JACKIE COOPER
tarafından harikulade bir tarzda yaratılan
KARA ALTIN MÜCADELESİ

heyecanlı ve dehşetli filmi takdim ediyor. Göklere kadar çıkan ateş ve alevler... Petrol için muharebe... Hisst ve Müessir maceralar... İla-veten: MUZİKLI VARYETE 2 kısımlık Büyük Komedi.

Maziden Canlı Masallar

İstanbulun Eski Budalaları
Sabah Sabah Budalası
Elekçi Divanesi

Yer yüzünde insanların zekâlarını ve hizmetlerini ölçen, onlara «dahilik» vasfını dağıtan bir akademi olsa, ben de orada aza bulunsam Evliya Çelebimiz tereddütsüz ve derhal «dahil» dahisi» unvanını verirdim.

Şark ve garp âlemi henüz onun çapında bir büyük âlim ve müdekkik yetiştirmemiştir. O; devrinin ve tarihin yalnız zeki kısımlarını, yal-dızlı sathlarını görmemiş heyeti iç-timaliyelerin derinliklerine inmiş bir yirminci asr âleminin arıyabileceği her şeyi yakalamış ve bir gramofon plâğı gibi bize nakletmiştir. Eğer Evliya Çelebi olmasaydı da işimiz yalnız vakânuvis tarihlerine kalsaydı eminim ki yazılacak Türk tarihi memleketten çok şeyler kaybederdi.

O; gelecek nesillere tanıtmak için on yedinci asrın ilk yarısından İstanbul budalalarının bile portrelerini çizmiştir.

Çelebimizin tanıttığı budalalardan «Sabah sabah budalası» Burnaz Mehmet Çelebinin çok enteresan hikâyeleri vardır:

«Sabah Sabah» budalasının babası Eğri Fatih Mehmet Han zamanından beri yenileri ocuğunda çavuş kethüdası idi. Babası beraber kol gezer yakalanan müclimleri hapsedirdi. Bir gün babasına çam canı sıkılmıştı. İsyen ederek yüzüne karşı bağırması:

— İnşallah yarın sabah ölüsün!

Mehmet Çelebi ertesi gün şehirde beraber babasının hayata gözlerini kapadığını görünce derin bir teessüre kapıldı, nedamet duydu, kafasını taştan taşı vurdu. Çelebimizin ağızla «o zamandan beri divane Çelebiye (Sabah sabah) dediklerinde başını taştan taşı vurur, Allah bilir o baş Adana kabağı gibi küt küt öterdi. Ve bir adama kıza puf de-yip burnundan balgam çıkararak üzerine atar ve biçarenin üstü sal-yangoz gibi balgama bulandırır».

Bir gün Evliya Çelebi arkadaşla-ri beraber Divanyolunda Divan seyrine gidiyordu. Yolda bu divane-yi rastlamışlar. Sabah sabah budalası başına bir bostancı külahı geçir-miş, omuzuna bir tüfek kundağı takmış, bacaklarını arasına bir sırtık sıkırmış, eline bir kırbağ al-mış, bu odun atı kosturuyor, sağn-daki, solundaki dükkâncılara şaka-lar ediyormuş. Çelebinin yanından geçerken bağırması:

— Sakınım atım teperi!

Bu aralık da odun atile Çelebinin arkadaşlarından birisinin ayağına vurmuş ve yaralamıştır. Bu adam da:

— Bre gidi deli demiş ve kendisine bir sille aşkencede budala elini burnuna sokarak çıkardığı bir fas-layı bu adamın yüzüne fırlatmıştı. Adamcağız yere yuvarlanarak bağırmağa başlamış:

— Vay gözüm çıktı!

Evliya Çelebi:

— Hay gidi divane elinde bir taş varmış! Diyerek arkadaşının üstüne eğilmiş, gözünü muayene etmiş an-lamış ki gözüne vurulan taş değil bir aydanberi budalının burnunda toplanan ve katılaşan mayı imiş. Arkadaşına:

— Bre birader demiş aç gözünü! Gözünde bir şey yok. Fırlattığı taş değil, safı balgamdır.

Arkadaşı da gözünü açınca gük-retnmiş:

— Elhamdülillah deli balgamı i-miş!

Bu budalının yarım akçe tahtası kadar geniş bir burnu varmış (1) Bu keçi beynili adam; her yeme-gin tadını ve lezzetini veren tuz gibi karada, denizde her toplanıda, her alayda ve her divanda bulunur, et-rafına neşe ve şenâret dağıtır. Ge-ce, gündüz yatmaz, uyumaz, İstan-bulu dolayır her yerde hazır ve na-zır bulunurdu.

Bir gün Burnaz budalasının val-desini bütün içerken yakalamışlar, hapse atmışlar. Bunu haber alince hemen Kara Mustafa Paşaya koş-muş. Anasını zindandan kurtarmak istiyormuş. Paşanın divan kapısında duran boynu eğri çavuş başı kendi-sine:

— Sabreyle Paşanın işi vardır demiş. Sabah Sabah budalası bağır-maya başlamış:

— Sen çok halt karıştırma. Paşa benim adamım, o beni tanıır. Çekil oradan gireceğim.

Bir divan toplantısına riayet eden Paşa divanının şamatasını işi-tince çavuş başıya seslenmiş:

— Nedir o gürültü Çelebi!

— Sultanım Çelebinin valdesi borç-lu olduğundan hapsetmişler, serbest bırakılması için rica-yı gelmiş!

Budala haykırmış ve içeriye dal-mış:

— Yalan söylüyor Paşam, yalan...

Anam borçlu değildir. Tütün içerken tutup zindana tıkılmışlar. Sizden su-nu rica ediyorum sultanım! Şimdi onu karılar zindanından çıkarıp, er-kekler zindanına koysun günlük ba-bam yoktur.

Budalının bu akılıca nüktesi di-vanda bulunan bütün devlet erkân-ının dudaklarında tebessüm çizgileri yaratmış. Hepsi budalının ince ze-kâsına şaşırmışlar. Mustafa Paşa da çavuşa emretmiş, derhal valdesi bir-akılmış, budalaya da bir avuç altır ih-san edilmiştir. Paşa ayrıca ket-hüdasına şöyle bir emir vermiştir:

— Şu hatunu iyi bir kocaya ver.

Her zaman ve her yerde bulunan Sabah Sabah budalası bir şüm ha-beri alma müezziniyle beraber ce-nazenin önünde yürür, bütün müez-zinlerden üstün ses çıkarır, sonra da kayığı girerek kürek çekmiştir. Bu-dalının lâtifeleri pek meşhurdur. O bütün konak ve saraylarda yer, yem-ek ve yatak bulur, herkesi güldür-mekten katildir.

Sabah Sabah divanesi bir defa üç gün üç gece sokaklarda dolayarak bağır-mış:

— Kızıl adalarda yangın var!

Deli sözdür diye kimse alırmamış. Dördüncü gün Odun kapısından üç gün üç gece süren bir yangın çıkmış, Yedikule ve Molla Güraniye kadar bütün İstanbulu siliş süpür-müştür.

★
Elekçi divanesi de Evliya Çelebi devrinin meşhur ve sevimli budala-larından birisi idi. Bu dilsizdi. Elek-ten ve kalburdan başka bir şey ye-mezdi. Elekçi kadımlar bir kafiye halin-de her gün onunla beraber ge-zerler, gözlerine kestirdikleri adamı bu budalaya gösterirler ve ona mu-sallat ederek bir elek aldırırlardı. Bu-dala alman eleği kırarak çemberini atar, kalın örülmüş deri ve kiris ko-mur helva gibi ağıza atarak kö-pürte köpürte yedikten sonra mem-nun bir göz süzülse teşekkül eder-di. En garibi şu ki Elekçi divanesinin ömründe aptest bozduğunu kimse görmemiştir.

O anadan doğma çirli çirliak ge-zerdi. Aptest bozacak uzuvlardan da mahrumdu. Ömründe dünya kelâmı konuşmamış. Yalnız vefatından bir gün evvel yanına gelen salih bir a-dama:

— İnşallah ölümü yıkıyarak tec-hiz ve teklifin masraflarını kendi helâl paramdan yaparsın. Beni kapının dışındaki sofaya göm. Yürek oynama-sına müptelâ olanlar mezarımı ziyaret ederler ve bir parça topra-ğı su ile içirlerse şifa bulacaktır. Demiş ve gömülmesini vasiyet etti-ği yere gelince de dışırek ölmüştür.

Evliya Çelebi ilâve eder: «Mezarı köprü başındadır. Hâlâ herkesin ziyaretiğidir. Hafakan derdine müptelâ olanlar ziyaret edip şifa bulur-lar»

İbrahim Hakkı KONYALI

(1) «Akçe tahtası» zarphanelerde kesilen paraları doldurarak teraziye dökmek için kullandıkları kürek gi-bi bir şeydir.

İktisadi Haberler:

İşare teşkilâtının İstanbul sube-si müdürlüğüne ait hazırlıklar bit-miştir. İşare Müsteşarı Bay Şefik Soyber bir haftaya kadar şehrimize gelecek ve teşkilâtı faaliyete geçirecektir. Müdürlüğün emrine bir milyon lirahik mütedavil bir sermaye verilecektir.

★ Son defa yapılan tenekle tevziatına hisselerini almayanlara tebligat yapılmıştır. Bu tebli-gata rağmen muvacaatla tenekle-lerini almayanların hakları zıvan-ı uğrayacaktır.

★ Yurdumuzdan, kendilerine lüzumlu olan bazı iptidai madde-leri tedarik ve muayyaa etmek üzere, bazı Alman firmalarının mümessillerinden müteşekkil ye-ni bir heyetin şehrimize geleceği ve bu heyetin elyem Köstence-de bulunduğunu öğrenilmiştir. Aldığımız haberlere göre bu firmalar pekmez, tahin, susam, erik, kayısı ve dut pestili ile ayç-geği tohumu ve yağı alacaklar-dır.

★ Dün Edinenden 650, Ban-dırından 810 tenekle beyaz pey-nir gelmiş, kısmen buzhanelere konulmuş ve kısmen de piyasaya verilmiştir.

★ Karadeniz yoluile şehrimize son günlerde Almanya'dan külli-yetli miktarda matbaa ve amb-laj kağıdı, Rusyadan da bir so-film gelmiştir.

FERDİ VE İÇTİMAİ hadiseler

GELENLER:

Ticaret Vekâleti Teftiş heyeti reisi Bay Kâmil, bazı tedkikler yapmak üzere şehrimize gelmiştir.

EVLİENLEK:

İzmit tüccarından Mustafa Çavuşoğlu'nun kızı Halime Nazlı Çavuşoğlu ile Zonguldak Kömür işletmesi memurlarından Bühran Medet Tiney evlenmişlerdir.

★ Eski İbrikatbaşılardan Ha-

ci Kâmil torunu Müzeyyen Bahtlı ile genç eczacılarımızdan Nurettin Ali Şifaeli Üsküdar'da evlenmişlerdir.

ÖLENLER:

Kayserili Hacimemişoğullarından rahmetli Arif Ağaoğlu'nun oğlu emekli istihkâm binbaşı Ahmet Kudret Tapınan ölmüş ve Karacaahmet kabristanına gömülmüştür.

Balkanların Bozduğu Tilsim

(Başı 1 incede) X/X

dan emir ve esareti altına almasına imkân ve istidad hasıl etmiştir.

Napolyon devrinde de tıpkı böyle olmuştur. Napolyon, Avrupa milletlerini yıldırmak basiretlerini ve namus ve şeref duygularını bağlamış ve yüz binlerce kişilik bir ordu ile yüz milyondan fazla insanı senelerce hükmi altında tutmuştur. Nihayet bir gün bir avuç Alman sairi, Avrupa'nın bir köşesinde hürriyet ve istiklâl aşkını ve kahramanlık ve fedakârlık duygularını yeniden tutuşturmuşlar, bu ateş az zamanda ortalığı tutarak Avrupa'yı hürriyete kavuşturmuştur.

Bu defa Alman tahakküm sistemine karşı aynı rolü Yugoslavya oynamış, Almanların ruhu yıldırmak kudretinin tilsimini bozmuştur. Kahraman Yugoslavya şunu ispat etmiştir ki istiklâline âşık, şereflî bir millet maddî kuvvet karşısında yılmaz, buna her tehlikeye rağmen meydan okur ve ölümü de seve seve göze alabilir.

Eğer Prens Pol ile Svetkoviç hükümeti, Yugoslavyanın elini ayağını bağlayarak ordusunu dağıtmalarını ve Simoviç hükümeti de Maçek'in gönüllü etmekte boşuna oyalanmasaydı, Hırvatistanı müdafaa hayaline kapılmasaydı, bütün mevcut kuvvetlerini daha Almanlar kılmıdamadan evvel harekete getirerek evvelâ İtalyanların arkasına yüklenseydi, sonra cenupta Yunan - İngiliz kuvvetleriyle birleşseydi Balkanlar Alman kudretine maddî mâna ile de mezar olabilirdi.

Yunanistana gelince; asıl kuvvetleri İtalyan cephesinde bağlı olan bu fakir memleket, altı aylık bir harpten sonra ancak bir avuç askerine almış bir İngilizin iltihakile kurulan derme çatma bir kuvvette ve iki, üç yüz tayıyare ile Almanların bin tayıyaresine, kat kat fazla kuvvetlerine, bütün mottörli vasıtalarına üç hafta karşı durmuş, Almanlara kendi yekünü kadar zayıf verdimiş ve istiklâl için dövüş az teçhizatlı bir ordunun müsavîye yakın bir kuvvette Almanları mağlûp edebileceğini fiilen göstermiştir.

Bütün Türk milleti, bu iki kahraman milletin cesaretlerine hayranlık duyarken ve elemelerine ortak olurken, B. Velid, vaziyetin hakikî mânâsını tahlil edecek ve bundan ancak istiklâl aşkı ve tecavüz mukavemet lehinde neticeler çıkarmak yerde komşu milletler hakkında garip ve yanlışlıklarla lisan kullanıyor ve maddî neticeler karşısındaki hayranlığını da gizlemiyor.

Eğer B. Velid'in yakından tanımasıydık ve istiklâl mücadelesi esnasında cesaretinin ve yurda olan sevgisinin ne kadar ağır ve parlak imtihandan geçtiğini bilmeseydik kendisini bozgunculukla itham ederdik. Halbuki bunu pek iyi bildiğimiz ve arkadaşlarımız meziyetlerine kıymet verdiğimiz için hadiselerden uzak bir inziva âleminde yaşadığından ve sözünün ölçülerine dikkat etmediğinden şikâyet edeceğiz.

B. Velid'in yazısında diğer bir takım hisler gizlidir ki bu sırada bunları açık bir münakaşaya mevzu yapmakta büyük fayda görüyoruz. Bundan da yarıncı sayımızda bahsedeceğiz.

Ahmet Emin YALMAN

Amerikanın Kıyasıya Mücadelesi

Nevyork, 1 (A.A.) — «Nevyork Tayms» gazetesi, başmakalesinde diyor ki:

«Birleşik Amerika devleti kıyasıya bir mücadeleye atılmış bulunuyor.

Demokrasi cephesinde döven cesur milletlere daha cabuk yardım göstermeliyiz. Bunun için de; İngiltereye göndereceğimiz malzeme, kendi toplamızın himayesinde mahalline varmalıdır.

Hitler Harp Sahasına Girecek olan Her Gemi İçin Tor- pillenme Emri Verdi

Berlin, 1 (A.A.) — Yarı resmi bir kaynaktan bildiriliyor:

Alman hariciye nezaretinde, Amerikan donanmasının devriye faaliyetine dair B. Roosevelt tarafından yapılan beyanata karşı alâkasızlık gösterilmektedir.

Alman siyasi mahfillerinden alınan intiba şöyle hülasa edilebilir: Tesbit ettiği harp muntakalarına riayet edilip edilmeyeceği ve riayetsizliğin kimin tarafından yapılacağı Almanya'yı katilden alâkadar etmez.

Hitler, katı beyanatta bulunmuş ve harp muntakasına girecek her geminin torpilleneceğini bildirmiştir.

Yunanistanda

(Başı 1 incede) ★

göre çekilen askerlerin miktarı 48 bini bulmuştur. İngilizler, yalnız ağır silahlarını tahrip ederek bırakmışlar. Fakat, şahsî silahlarını beraberlerine almışlardır.

Tahliye işinde İngiliz hava kuvvetlerinin çok büyük yardımını görmüştür. Tayyarelerden bazıları, her seferinde 60, hattâ 70 kişi taşımışlar. Avcı tayyareleri de konvoyları muhafaza etmişler. İngilizlerin bu kişileri, askeri bir muvaffakiyet sayılır...

- Radyo Gazetesi -

Kahire, 1 (A.A.) — Ortasark İngiliz umumi karargâhının tebliği:

Yunan ordusunun Alman istilâsına karşı mukavemetinin nihayete erdiği sarahat keşbedince, Yunan hükümeti, yardımına gönderilen İmparatorluk kütâlarının Yunanistandan geri çekilmesini talep etmiştir. Bu esnada, İmparatorluk kütâları, daha ileri mevzilerden çekildikten sonra, Termopol mevzilerinde düşmanla sıkı temas halinde idi. Çok yüksek miktarda tayyare kullanmakla, düşman havada tam hâkimiyet elde etmiş ve mükerrer hücumlarla elde bulunan yegâne iyi limanı, Atınan limanı olan Pirc'i istimal olunduz bir hale sokmuştu. Bunun neticesinde tahmil hareketi ve düşmanın karadan devamlı tazyiki ve mükerrer şiddetli hava hücumları altında, açık plajlardan yapılmıştır.

Bu gibi gerait dahilinde, büyük miktarda kıta tahliyesi, ancak ağır teçhizat bakımından ağır kayıplar pahasına yapılabildi ve aynı zamanda bu geri çekmeyi setreden dümdarlar, diğerlerinin tahmini temin için kendilerini feda mecburiyetinde kalabiliyor.

Geçen hafta, Yunanistandaki İmparatorluk kuvvetleri efrağının tahliyesi, en güç gerait dahilinde devam etmiştir. Yunan tam neticeleri henüz verilemez, fakat şimdiye kadar, bidayette Yunanistana gönderilmiş olan kuvvetin yüzde sekseni, yeni faal vazife bulabileceği muntakalara nakledilmiş bulunmaktadır. Bu hareket, ancak kara, deniz ve hava kuvvetlerinin mehareti ve fedakârlığı sayesinde mümkün olmuştur. Geri çekilişi setretmiş olan dümdarlar, düşmanı, büyük adet faikiyetine rağmen, yavaş ve iltihazlı bir ilerleme hareketi, ne mecbur bırakmıştır.

İngiliz harp donanması ve ticaret filosu, tahmil hareketinin yapıldığı limanları ve plajlara düşmanın devamlı ve şiddetli hava hücumları karşısında büyük bir cesaret ve büyük bir fedakârlık göstermiştir. İngiliz hava kuvvetleri ve donanma hava kuvvetleri, adete çok dun vaziyette olmalarına rağmen, denizin çekilmesinde gemileri bir nisbet dahilinde himaye ederek ve nakliye tayyareleri ile Yunanistan zımmında darımları taşıyarak rollerini ifa etmişlerdir.

Habeşistanda Sokota Alındı

Kahire, 1 (A.A.) — İngiliz Ortasark umumi karargâhının tebliği:

Habeşistanda: Sudan müdafaa kuvvetleri, pazar günü, Sokota'yı almışlar ve düşmana insanca pek çok zayıf verdirilmişlerdir.

400 ü yerli olmak üzere 515 esir alınmıştır. Yerli askerler, İmparator Haile Selâsiye'nin hizmetine girmeye taahhüt etmişlerdir. Memleketi, münsif müfrezelerden temizleme faaliyeti şiddetle devam etmektedir.

B. Eden Avam Kamarasında Yunan Hükümetinin Mektubunu Okudu

Londra, 1 (A.A.) — Avam kamarasında hariciye nazırı Eden Yunan hükümetinin gönderdiği bir mektubu okumuştur. Bu mektupta Yunan hükümeti, haksız müteavize karşı müdafaa Yunanistana yapılan yardımdan dolayı, büyük Britanya hükümetine ve kahraman İmparatorluk kuvvetlerine minnettarlık arz etmekle beraber, İngiliz heyeti seferiyesinin çekilişini tamamen tasvip etmektedir.

İngiltere Yunanistanı Girid Hariç Abukaya Tabi Tutacak

Londra, 1 (A.A.) — İngiltere ticaret ve iltihaz harp nezaretlerinin bir tebliğine göre, Girid adası haric olmak üzere, Yunanistan düşman işgali altına girmiş bir memleket olarak telâkki edilecektir. Binaenaleyh düşmanla ticaret ve abluğa kanunu buraya da tatbik olunacaktır.

İngilterede Hava Hücumları Kurbanları

Ölü: 29,000
Yaralı: 40,000

Londra, 1 (A.A.) — Sıhiye Nazırı B. Brown, bugün yaptığı beyanatta, düşman hava bombardmanları neticesinde 1941 martı sonuna kadar bütün İngilterede 29 bin kişinin öldüğünü ve 40 bin kişinin yaralandığını bildirmiştir.

Deniz Ticaret Mektebinde

(Başı 1 incede) — tıklâl Mersu ile başlanmış, bun müteakip mektebin müdürü Sürrü Devrimer kısa bir nutuk söylemiş ve talebeye muvaffakiyetler temenni etmiştir.

Mektep müdürünün nutkundan sonra Devlet Denizyolları İşletmesi Umum Müdürü İbrahim Kemal Baybora, kendisinin Münakalât Vekilini temsilen talebelere diplomalarını vermeden önce Vekilin kendisine telefonla yazdığı bir notu okuyacağını bildirmiştir.

Münakalât Vekili Cevdet Kerim İnceoğlu yeni mezunlara şu notu göndermiştir:

«Genç denizci arkadaşlarıma: Şu anda Türk ticaret filomuz, gönülleri meslek âskile, kafaları yeni rejim denizcililiğinin istediği taze bilgilerle dolu on üç gence kavuşuyor. Ufuklarının üçte ikisi denizle sarılı olan vatanın, tarihte yeryüzünün en büyük denizcisi olan milletimizin mühim bir işini uhdenize alıyorsunuz. Sizi ahlâk, karakter, çalışkanlık ve meslek aşkıyla emîn olarak hayata atıyoruz. Güzel ve mühim mesleğin istikbalinde üstünlüklerde boş yeriniz sizi bekliyor. Oralara ulaşmak elinizdedir. Sizi ilerde Türk denizcililiğinin şerefini ve üstünlüğünü her tarafa taşıyacak ve yayacak gemilerin kaptan köprüsünde ve makine başlarında görmek en halis ve canan temennilerimdir. Hepinizin gözlerinden öperim.»

İbrahim Kemal Münakalât Vekilinin notunu okuduktan sonra mezun olan on üç gence Vekil namına d'plomalari vermiştir. Bu sene Yüksek Deniz Ticaret mektebinin kaptan kısmını 9 genç ve makinist kısmını 4 genç çok iyi derece ile bitirmişlerdir. Kaptan kısmından birinci çıkan Al Günerle makinist kısmından birinci çıkan Mazhara hediye olarak birer altın saat verilmiştir. Merasim bitikten sonra davet...

Amerika Trinidad'a 35 Bin Kişilik Kuvvet Yolladı

Vaşington, 1 (A.A.) — Amerika Birleşik devletleri ordusu Genel Kurmay başkanı General Marshal, söylediği bir nutukta şöyle demiştir:

«Bugün Trinidad'a 35,000 er gönderilmiştir. Pek yakında Alaska'ya da bazı kütâlar gönderilecektir.

Amerika Birleşik devletlerinin gittikçe büyüyen yeni ordusu, Amerikan tarihinde görülün en güzel ve mükemmel ordulardan biri olacaktır.»

Nevyork, 1 (A.A.) — İçinde miktarı ifşa edilmeyen Amerikan askeri bulunan bir Amerika nakliye gemisi Trinida adasına hareket etmiştir. Amerika bu adada İngiltereden aldığı yerde bir deniz üssü kurmaktadır.

Amerikanın gönderdiği bu kuvvetler, piyade, topçu ve diğer sınıfları ihtiva etmektedir.

Amerika Mart Ayında 350,500,000 Dolarlık İhracat Yaptı

Vaşington, 1 (A.A.) — Amerikan Ticaret Nezaretinin neşrettiği bir istatistiğe göre, icar ve iare kanunu mucibince İngiltereye silahlar gönderilmekte bulunması sayesinde, Amerika Birleşik devletlerinin mart ayı içindeki ihracatı 357,500,000 dolara balığ olmuştur. Bu rakam, son 14 ayın en yüksek rakamını teşkil etmektedir.

Mart ayı zarfındaki iltihâl ise 367,750,000 dolara balığ olmuştur ki bu rakam da son dört senenin en yüksek rakamıdır. Mart ayı zarfında yabancı memleketlere, 27,500,000 dolar kıymetinde 481 tayıyare gönderilmiştir. Şubat'taki tayıyare ihracatı 19 milyon dolar kıymetinde 344 tayıyare idi.

Ticaret gemisi ihracatı, şubatta 495 bin dolara mukabil mart ayında 3 milyon dolarlık olmuştur.

Silah ve mühimmat ihracatı da, şubatta 12,5 milyonluk iken, martta 14 milyona çıkmıştır.

Amerika Fazla Gemileri İngiltereye Verecek

Nevyork, 1 (A.A.) — Bir Vaşington telgrafına göre, İngiltere'nin Amerika büyük elçisi Lord Halifax ile Sir Artur Salter Amerikan limanlarında el konulan cenabi gemileri, meselesini müzakere etmektedirler. Birleşik Amerika ile, cenup Amerikası cüm huriyetlerinin ihtiyaçlarından fazla olan gemilerin İngiltereye verileceği bildirilmektedir.

Amerikadan Tayıyare Sevkiyatı Manilla, 1 (A.A.) — Son günlerde Filipine, Singapur, Avustralya ve Hollanda Hindistanına Amerikadan pek çok bombardıman ve avcı tayıyareleri gelmiştir ve hergün de gelmekte devam etmektedir.

Japonya Hariciye Nazırı Amerikaya Gidecek mi?

Tokyo, 1 (A.A.) — Ofi: Japonya hükümeti sözcü muavini, bugün gazeteciler toplantısında B. Matsuoka'nın Amerika Birleşik devletlerine bir seyahati ihtimali hakkında sorulan suallere cevap vermiştir ki:

«Bu suali bizzat B. Matsuoka'ya soracağım. Fakat B. Matsuoka'nın buna sarılı bir cevap verdiğini garanti edemem.

Bu seyahat fikri, B. Matsuoka'nın B. Roosevelt ile açık kalpe görüşmelerde bulunmasını tavsiye eden bir çok Japon siyasi muharrirleri tarafından ileri sürülmüş ve bazı Amerikan gazeteleri de, B. Matsuoka'nın Vaşington'u ziyaret etmesini izhar etmiştir.

Diğer taraftan, sözcü muavini B. Kohişio, Amerikan karakol sisteminin yedi denize genişletilmesi hakkında, bunun çok tehlikeli bir tedbir olacağını ve bir tecavüz temayülü telâkki edileceğini söylemiştir.

B. Kohişio, Japonya'nın Pasifikte karakol hareketinden bulunmasının lüzumlu olup olmayacağını hakkındaki bir suale de şu cevabı vermiştir:

Bu, şimdiki lüzumlu olmasına bilirdi, fakat vaziyetin inkışafına göre istikbalde lüzumlu bir hale gelebilir.

Alman Tazyikına Rağmen İspanyol Siyaseti Değişmiyor

Madrid, 1 (A.A.) — İspanyol gazeteleri Almanyanın İspanya ile Portekizi tazyik etmekte oldukları hakkındaki sayıları tavisif eden Berlin telgrafını negrediyorlar. Her ne olursa olsun buradaki umumi intiba, İspanyol siyasetinin değişmeyeceği merkezindedir.

Japonya TaarruzEderse

İngiltere, Amerika
Hollanda, Avustralya
Anlaşması Yapılıyor

Londra, 1 (A.A.) — «Daily Express» gazetesinin Newyork muhabirine göre, Birleşik Amerika, büyük Britanya, Avustralya ve Hollanda arasında bir anlaşma mevcuttur. Bu anlaşma mucibince, eğer Japonya, bu devletlerden birine ataraziye taarruz ederse, mezkûr devletler Pasifikteki deniz üsslerini müstereken kullanacaklardır. Bu devletlerin Pasifik üssleri taarruza uğrayan devletin emrine verilecektir.

Amerikan bahriye mütehasısları şu kanaattedir ki, Japonya donanması Singapur gibi üsslerinden uzak yerlerde hareket etmemek üzere, Amerika bahriyesi ona öldürücü olmasa bile çok ağır darbeler indirebilir.

Sovyet Kararı Almanya'da Ne Akis Yaptı

Londra, 1 (A.A.) — D. N. B. ajansı bazı maddelerin Sovyetler Birliğinden transitinin men'i hakkındaki Sovyet kararından bahsederken memnu şeyler araması askeri malzemenin de dahil bulunduğuna dair, her türlü telmihten kaçınmaktadır.

Romanyada Nakliyat Tarifesine Yüzde 20 Zam Yapılacak

Bükres, 1 (A.A.) — Stefani: Münakalât nezareti, 1 haziran'dan itibaren demiryolları üzerinde yapılacak petrol vesair mal nakliyatı için tarife yüzde 20 zam edileceğini tebliğ etmektedir.

Finlandiyada Alman Askeri

(Başı 1 incede) ★= laşması vardır. Petsamo'ya ve oradan da sımalı Norvege göndermek üzere transit olarak astier geçirebilirler. Bu anlaşma, Almanya'da mezur bulunan askerlerin Norveçteki kütâlarına iltihak etmek üzere Finlandiyadan geçmelerine müsaade eder. Öntümüzdeki bir kaç hafta içinde, bundan daha fazla Alman askerlerinin Finlandiyadan geçmekte olduğu gına dair haberler gelmesi beklenebilir.

★ Finlandiya Asker İhracını Tekzip Ediyor

Helsinki, 1 (A.A.) — Finlandiya telgraf ajansı bildiriyor: Moskova'da çıkan Pravda gazetesi tarafından 12 bin Alman askerinin Abo şehrine çıktıkları na dair nesredilen haberin hakikate muvafık olmadığı resmi mahafil tarafından beyan edilmektedir.

Hakikatın halde bahis mevzuu olan mesele geçen sonbaharda Almanya ile Finlandiya arasında mün'akit iltihaf munderic olan ve Alman askerlerine Finlandiya arazisi dahilinde transit geçmek hakkını bahşeden bir madenin, bu askerlerden bir kısmı geçirilmek suretile tatbikından ibarettir.

Pravda gazetesinin mevzuu bahsettiği miktar hakikatten çok yüksektir. Vaziyeti hazıra nazarı dikkate alınarak kendileri için tabii bir mürur noktası olan Abo şehri Alman askerleri tevakku

İstanbuldan Ayrılanlar

(Başı 1 incede) *

anlar kalabalık ederler, işe yarayanları burada bırakmak en doğrudur, demiş ve sunu ilâve etmiştir:

— Oğlum, İstanbul beş asırdanberi Türk oğlu Türktür ve ebediyen Türk olarak kalacaktır. Onun böyle kalması, onu müdafaa edeceklerin tevekkül rahatlığı ile dövüşmesini kabildir. İşte bunun için onların gönülleri fethat olup arkayı düşünmesinler diye gidiyoruz.

Yapıların kamaraları hasta, hâmile ve emzikli olanlara tahsis edilmiş ve yolcuların her türlü ihtiyacı gözönünde tutularak tertibat alınmıştır.

Bugün de Ankara vapuru, bin yolcu ile İneboluya üçüncü kafiye götürecektir.

Nakliyatı Tevhit Komisyonu Reaîsinden:

Anadoluya devlet hesabına meccanen nakledilmek için müracaat eden halkımızın verdikleri beyannameler ve kabul ettikleri biletler üzerine hakikî miktarları tesbit edilmiş ve bunlara göre nakliyat plânları tertiplenmiştir.

Bu plâna nazaran 1 mayısta hareket edecek Aksu vapuride 1225 kişi ve Tırhan vapuride 945 kişi nakledilecektir. Halbuki Aksu vapuruna 348 ve Tırhan vapuruna da 263 ten fazla gelen olmalıdır. Müracaat edenlerin bu tarz hareketi halk hesabına büyük fedakârlıklar ihtiyacı eden devlet müesseselerinin zararını mücip olacağı aşikârdır. Herhangi bir aile vaki olan talebine rağmen seyahatten sarfı nazar edebilir. Fakat bunun mutlaka 48 saat evvel Tophanedeki Devlet Denizyollarında Nakliyatı Tevhit komisyonunu reaîsine müracaat ederek keyfiyeti bildirmeleri lâzımdır. Bu hususa nakil talebinde bulunanların bilhassa itina göstermeleri rica olunur.

Irakta Tatsızlık

(Başı 1 incede) +

Basraya çıkmasını müsaade etmek suretiler Irak hükümeti İngiliz - Irak muahedesi hükümlerini tatbik etmek saygısını göstermiştir. Fakat İngilizlerin mezkûr hükümleri ihlâl etmiş göstermeleri Irak hükümeti memleketin hukukunu korumak üzere icap eden tedbirleri almaya mecbur etmiştir. Binaenaleyh asil Irak milletinden sükûn ve sükûneti müdafaa etmesi ve davasının haklı olduğunu itimad etmesi rica olunur.

Beyrut radyosunun verdiği habere göre 3 mart 1941 de terhis edilmiş olan Irak erleri ve subayları, bir talim devresi için silah altına davet edilmişlerdir.

İngiliz radyosu, bu kuvvetlerin hava meydanına doğru sevkolundugunu ve bir hadise çıkarması için İngilizler tarafından ihbarda bulunulduğunu haber vermektedir...

- Radyo Gazetesi -

Basraya Yeni Kuvvetler Çıkarmak Niyeti

Bağdat, 1 (A.A.) — Havas

İngiliz hükümeti, Irak hükümetine, 21 haziran 1940 anlaşması mucibince Basraya yeni kuvvetler çıkarmak niyetinde bulunduğunu bildirmiştir.

Irak hükümeti, yeni bir ihracat ancak 17 ve 18 nisanda Basraya çıkarılması olan kütâların iltihakından sonra yapılabilirliğini ileri sürmüştür.

Irak hükümetinin bu hareketi, bir İngiliz - Irak iltihafına yol açmamıştır.

İngiliz makamları, Irak'taki İngiliz kadın ve çocukların tahliyesi için tedbirler almışlardır.

Harp Muhabiri Meşhur Köpek

(Başı 1 incede) ///

yanına takılarak diyor diyor dolaşan bir gazeteciyi her adımda türlü türlü maceraların karşısına tabiidir. Fakat Feliks, macera heyecanı temin etmekte efendisini gölgede bırakıyor.

Başımız bu meşhur politikacı köpek neler yapıyor: 1940 şubatında bir gün B. Mussolini Romada Piazza Siyena'da mühim bir konferans veriyor. Açık bir meydana verilen bu konferansa binlerce halk geliyor. Dakikalarca alkışlar, kıyametler devam ediyor. Feliks efendisinin kucağında, B. Mussolini'den ve hoparlörden ancak iki metre mesafededir. Herkes alkışlarken o da heyecana gelirken dakikalarca havlıyor.

Mussolini söze başlayınca ortada ts yok, herkes dinlemeye hazırlanıyor. Fakat Feliks bu fikirde değildir. Havlamasına en yüksek perdeden devam ediyor, hoparlör bunu bütün meydana aksettiriyor. Dugenin o kadar coşkunlukla söylediği sözlerin bir kelimesi bile duyulmuyor. Binlerce halk gazaba geliyor. Lânet mek üzere köpek araniyor. Amerikalı gazeteci mendilini köpeğin ağzına sokuyor, patısının altına saklayarak güc belâ geçiriyor.

Fakat İtalyanlar bundan intikamını alıyorlar. Selânik bombardmanında B. Sulzberger ile köpeğin bulunduğu otele bir İtalyan bombası düşüyor. Gazeteciyi bir şey olmuyor, fakat köpek üç yerinden yaralanıyor. İtalyanların otele atıkları iki yüz kiloluk diğer bir bomba atarak almıyor. Alıştırdı gazeteci ile köpeğinden eser bile kalmıyacak, siz de bu satırları okuyamıyacaksınız.

Feliks bunun üzerine efendisi ile beraber cepheye gidiyor. Harpte mecrub olduğunu Yunan neferleri harp almca harp nişanlarını çıkırp köpeğe takıyorlar. Ne gar ki harp muhabirliği Feliks'in sinirlerini biraz bozuyor. Cephelelerden ayrıldıktan sonra kendini birdenbire topluyor.

Feliks'in Belgrad'da çok garip bir aşk macerası vardır. Bir gün dışı bir köpeğin arkasına takılarak otelden uzaklaşıyor. Bu sırada bir otobüs iki köpeği eziyor. Feliks keder içinde dururken, bir at cambazı cins köpeği yakalayıp götürüyor. Bu hadiseye bütün Yugoslav gazeteleri alâka gösteriyor. Belgrad radyosu her gün Feliks'e dair neşriyat yapıyor. Nihayet cambaz da köpeğin hüviyetini öğreniyor, getirip sahibine teslim ediyor. Amerikalı gazeteci macera ve heyecan yoldasına kavuşunca dünyalara sahip olmuş gibi oluyor.

Feliks, siyasi temas ve tecrübelereinden çok ders almıştır. Her nedense Totaliter düşmandır. Alman göbân köpeklerini görünce ifrit kesilerek üzerlerine hücum eder, Bulgaristanda nerede Bulgar görmüşse üzerine hücum etmiştir. Hattâ Filibe'de bir Bulgar polisini ısırması ve tevkif olmuştur.

Dün bir muharririmiz B. Sulzberger'e meşhur köpeğinin başıca maceralarını sormuş ve bu meraklı malumatı almıştır.

Amerika gazetecisi, Atina işgal edilme üzere iken açık bir motörli sandala atılarak köpeğiyle beraber Çeşme'ye gitmiş, oradan da Ankara ve İstanbul'a gelmiştir. Suallerimiz üzerine kendi heyecanlı hatıralarından bazılarını da bize anlatmıştır. Bunları yarınki sayımızda okuyacaksınız.

Türkiye

(Başı 1 incede) ==/

Türkiyeyi, İngiltere ile olan ittifakını bozmak ve bitaraf bir hale getirmek üzere diplomatik bir hareketle bulunmaları da ihtimal dahilindedir.

Almanların kullanacakları tabiiye her ne olursa olsun, Yunanistan muvaffakiyetsizliğine rağmen, Türkleri, Alman taleplerine kulak asmamaya teşvik edecek bir çok amiller vardır. Mısır vaziyeti ve Ortasark'taki İngiliz kuvvetlerinin takviyesi Türkiye'nin azmini kuvvetlendirecek mahiyettedir.

Cebelitarık Akdenizin Kilidi

Garbi Akdenizden Atlantik'e doğru yol alan bir geminin güvertesinde duran bir yolcu, Cebelitarık'a yaklaştıkça, ilk evvel kocaman bir kaya parçası görür. Bu kaya parçası, ön ayakları üzerine çömelip oturmuş bir arsana benzer.

Evvelâ, Akdenize karşı olan yalnız kayalar göze çarpar. Şehri görmek, limana girmek için «Avrupa burnu» nu dönmek lazımdır. Afrika sahili, karşıda ve soldadır.

Siçyalı Diodor'un naklettiği mitolojik bir efsaneye göre Herkül, Okyanus sahilinde bulunan Liberyanın cenup noktasına gelince, arzin sonuna vardığı fikrine kapılmış ve durmak mecburiyetinde kaldığı noktayı tayin için iki dağı birbirinden ayırmış; İspanyadaki Kalpe ile Afrika'da Abila dağıdır. Bu iki dağı «Herkülün sütunları» ismi verilmiştir.

Arz tabakaları ilimlerine göre, evvelce burada bir boğaz yoktu. Endülüs sahil, Afrikadaki Sparte burununa kadar uzanırdı. Okyanusun suları kayalara çarpa çarpa boğazı vücutte getirmişti.

Cebelitarık şehri ve limanı, kayanın garp cihetine bakar ve Akdeniz tarafına nisbeten daha az sarpır.

Kayanın uzunluğu 4 kilometre, genişliği de 800 - 1200 metre arasındadır. Şimaldeki mail sathı yalnız kayalardan mürekkeptir ve 400 metre yüksekliğindedir. Cebelitarık, İspanyaya bin metre kadar genişlikte bir kumlukla bağlıdır. İngilizler, son zamanlarda 50 metre genişliğinde bir kanal açmışlar, Cebelitarık'ın kara ile alakasını kesmişlerdir.

Kumluğun cenubuna doğru kayalar yükselir. Şimal cephesinde, bir kilometre kadar mesafede Semafor vardır, irtifak 400 metre kadar. Hara tepesi, Semafor'un cenubunda ve 200 metre yüksekliktedir.

Arz, kullenin cenubunda birdenbire alçalır ve yeldiğirmenlerine kadar devam eder. (120 metre). Sonra Avrupa burnunda nihayet bulur. Bu runun bulunduğu yer çok sarp ve kayalıktır. Buradan, yani kayanın Akdenize bakan tarafına yaklaşmak kabil değildir. Buradan Avrupa burnuna gidebilmek imkânı da yoktur.

Elceziye karşı olan garp cihetindeki bayır daha mülayimdir. Şehir, bu mail sathın eteğinde inşa edilmiştir. Alamed mahallesinden ve güzel bahçelerden geçerek denize doğru iner.

ŞEHİR

Cebelitarık'a çıkmak kolay değildir. İngilizler, karaya çıkmak isteyen yolcuları çok sıkı bir kontrole tabi tutarlar. Uzun müddet ikamet etmek için de hususi bir müsaade almak lazımdır. Bu da bir çok şartla ra bağlıdır. Fotograf çekmek, resim ve kroki yapmak yasaktır. Hiç kimse, meyvi kumandanından müsaade almadan geceyi şehirde geçiremez.

Şehirdeki binalar yenidir. Eski evlerin hemen hepsi 1779 da 1783 e kadar süren büyük muhasarada yanmış, yıkılmış ve harap olmuştur. Kayanın tepesine çıkmak da yasaaktır.

Turistler yalnız, Main Street'de, şehrin en büyük caddesinde dolaşabilirler. Caddenin her iki tarafında küçük dükkanlar vardır. Hintli satıcılar, her cins hatıralar, bilhassa Bermingamda yapılan «Hint mamulleri» bakır şeyler satarlar.

Cebelitarıkta tarihi âbideler pek azdır. Valinin resmi ikametgâhı olan «Manastır» eski bir kilisenin rahabesi üzerine yapılmıştır. Önünde gece ve gündüz iki nöbetçi bekler. Medhalin her iki tarafında, kundağı ve tekerlekleri beyaza boyanmış iki eski bronz top görüldü.

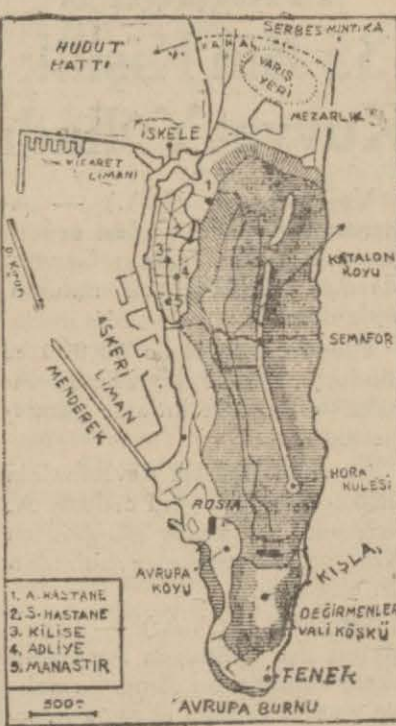
Büyük kilise, Arap mimarisi tarzında sade bir bina. Cenup kapısında, surların dışındaki küçük mezarlıkta, Trafalgar muharebesinde ölen bahriyeliler gömülmüştür.

Cebelitarık ahalisi karışık. İspanyolların hemen hepsi 18 inci yüz yıl iptidasında hicret etmişlerdir. Şimdiki sakinleri, garnizonun efraıdır. İtalyan ve Cinevizlerin ahdıdır. İki üç bin kadar Yahudi, pek az da Hintli vardır. En çok konuşulan lisan İspanyolcadır. En çok çalınan çalgı da İskoçya gaydasıdır.

Akşamları gurubu haber veren top patladı mı kapılar kapanır, şehrin ve istihkamların muhafazası askerlerin idaresine geçer. Sokaklarda devriyeler dolaşır. Kahvehaneler erkenden kapanır. Gece dolaşmak müsaadesini alanlar «Rok Hotel» de toplanırlar. Limanda bulunan gemilerin yolcuları, güneş batarken gemilerine avdet ederler. Aksi halde geceyi karakolda geçirirler.

LİMAN

Cebelitarık limanı, cenup ve garp rüzgarlarına maruz bulunmakla beraber güzeldir ve mühim bir bölüğüdür. Büyük bir filoyu muhafaza

Cebelitarık

edebilir. Cenuptaki mendirek 1620 de İspanyollar tarafından başlanmış ve İngilizler tarafından tamamlanmıştır. Limanın önündeki dağa kıran, her biri 30 ton ağırlığında kaya parçalarından yapılmıştır.

CEBELITARİK'IN TARİHİ

Arap kumandanlarından Tarih Bin ziyad, 711 de boğazı geçmiş ve bu muazzam kayayı zaptederek kendisi ismini vermiştir.

771 den 1540 a kadar Cebelitarık 11 defa muhasaraya uğradı.

«İspanyol veraset muharebesi» esnasında İngilizler ve Hintliler Cebelitarık'ı zaptettiler. O zamandanberi İngilizlerin elinde kaldı. İspanyolların ve Fransızların Cebelitarık'a karşı yaptıkları müteaddit hücumları akim kaldı. Hatta 1779 dan 1783 e kadar süren büyük muhasara da faide vermedi. İngiliz filosu ablokayı kırdı; Cebelitarık'a yiyecek mühimmat ve takviye kuvvetleri gönderdi.

Cebelitarık; eskidenberi «zaptolunmaz» bir yer olmakla maruftur. Kocaman kayanın hemen her bir tarafına top bataryaları yerleştirilmiştir. İçinde, tüneller, dehlizler, ağıllar, hücreler, yeraltı izbeleri, mahreçler, mühimmat ve yiyecek depoları yapılmıştır.

Harp usulleri değiştiğince Cebelitarık'ın müdafaa sistemleri de değişmiştir. Bidayette kayalar arasında gizlenen toplar, yerlere gömülmüş, tepelerdeki bataryalar kaldırılmıştır. Şimdi bu toplar, kalın çelik levhalarla, betonlarla yapılmış yerlere konulmuştur. En ağır obüslerle imhastı gayri kabildir. Cebelitarık'ta sabit tayyare meydanları yoktur. Cebelitarık'ın İspanyadan ayrıran kumluk yerin müdafaa çok kolaydır. Çünkü hakim tepelere yerleştirilen kuvvetli bataryalar buraya kimseyi yaklaştırmaz.

Bataryalar, izbeler, sarnıçlar en büyük güllerinin tesirinden masun olmakla beraber liman ve şehri tayyare hücumlarından muhafaza güttü. Ekserisi tuğladan yapılmış olan evlerin, bombaların tesirile çocukların iskambil kâğıtlarından yaptıkları evler gibi üfleyince yıkılacağına şüphe yoktur.

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265.

Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri, Para biriktirenlere 28,000 lira ikramiye veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 adet 1,000 liralık	4,000 lira	100 adet 50 liralık	5,000 lira
4 » 500 »	2,000 »	120 » 40 »	4,800 »
4 » 250 »	1,000 »	160 » 20 »	3,200 »
40 » 100 »	4,000 »		

DIKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmüşlerse ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlası verilecektir. Kur'alar senede deia 1 mart, 11 haziran, 11 eylül, 11 Birlik-İkânunda çekilecektir.

Kısa Haberler:

Hastalar tarafından yenilmek- te ve kilosı 40 kuruştan satılmakta olan cıvdar ekmeçlerinde cıvdar nisbetinin pek az olduğu ve muhteviyatından en çoğunu ekmeçlik un teşkil ettiği Fiyat Mürakabe komisyonu tarafından anlaşılmış ve aldırılan ekmeç nümuneleri tahlil edilmek üzere Belediyeye yollanmıştır.

★ İnkılâp müzesinde bir temasa sergisi hazırlanmaktadır. Serginin on beş güne kadar açılması ümit olunmaktadır.

★ İnkılâp müzesine beş yüz ciltten fazla kitap hediye edenlerin isimlerinin müzedeki şeref levhasına geçirilmesi kararlaştırılmıştır. İlk olarak Emiroğlu Ziya ve Muallim M. Cevdetin isimleri bu levhaya konulacaktır.

★ İnkılâp müzesindeki eserleri teftiş etmek isteyenlere bir kolaylık olmak üzere Müze idaresi tarafından yeni rehberler tanzim ettirilmektedir.

★ Bakırköyünde bulunan bazı kasapların kestikleri hayvan etlerine bir taklidini yaptıkları Mezbahe mühürü ile damgalı olarak sattıkları haber alınmış ve hepsi de yakalanmıştır. Suçlular, dün Müddeiummiliğe, etler de muhafaza edilmek üzere Mezbahe buzhanesine gönderilmiştir.

★ Esnaf cemiyetlerine kayıtlı esnafın muayenelerine hazıranın iptidasından itibaren başlanacaktır.

★ Kabataş iskelesinde Belediye yeni bir şark kahvehanesi yaptıracaktır. Planlarının hazırlanmış olduğu söylenilen bu kahvenin inşaatına yakında başlanacaktır.

Sivas'da Dokumacılık Kursları

Sivas (Hususi) — İktisat Vekâleti tarafından vilâyetimizde a. çılmış tensip edilen dokuma kursları için evvelce gönderilen kırk tezgâha ilâveten yeniden eli tezgâh daha getirilmiştir.

Gemlik'de Zeytin Fiyatları

Gemlik (Hususi) — Zeytin- yağı fiyatlarının İstanbul piyasasındaki düşüklüğü, son zamanlarda normal bir şekilde kıymet bulan zeytin tanesi fiyatlarını biraz düşürmüştür. Yabancı memleketlere ihraç için hazırlanan ve pey altında bulunan partiler bu fiyat düşüklüğünden müteessir olmamıştır. Mahalli alışverişler tabii olarak devam etmekte ve İstanbul tüccarlarına mal gönderilmektedir.

Sivas'da Yeni Bir Refikimiz

Sivasta, gün aşırı çıkarılmak üzere (Sivas Postası) adile yeni bir gazete intişar etmeye başlamıştır. Yeni refikimizi tebrik ederiz.

Abone Ücreti

Türkiye dahilinde:

Senelik	6 aylık	3 aylık	Aylık
1400	750	400	150 Kş.

Hariç memleketlere:

Senelik	6 aylık	3 aylık	Aylık
2700	1410	300 Kş.	yoktur

VATAN

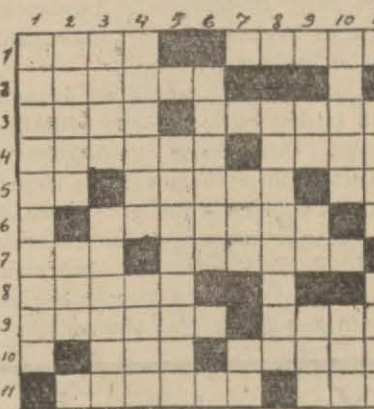
POKER

Traş bıçakları ile Traş olmak bir zevktir.

Traştan sonra cilde yanıklık vermez. Yüzü yumuşatır.

Her Yerde İsrarla Poker Traş Bıçaklarını İsteyiniz.

BULMACA

Soldan sağa: 1 — Cenup Amerikasında bir memleket; Bir grda maddesi. 2 — Sihat. 3 — Bir renk; Hakkaniyet; Düzen. 5 — Bir nota; Beş kırtadan birinin ahalisinden. 4 — Adam; Bir rengin tersi. 6 — Hapşu. 7 — Üstün zıddı; Tazyik altında kalan. 8 — Sakat. 9 — İşaret; Budala. 10 — Aydınlatma vasıtalarından; Yerine koyma. 11 — Turunc; İsim.

Yukarıdan aşağıya: 1 — Tokatlamak. 2 — Söz; Dilsiz. 3 — Sancak; Bir şeyin üstünden aşma. 4 — Fena; İğne zıddı; İşler. 5 — Yakalama. 6 — Lezzetsiz. 7 — Çıplak; Dahil. 8 — Hatâ etmek. 9 — Kamer; Yamanın tersi; Şarkî Anadolu'da bir şehir. 10 — Yaş; Fakat. 11 — Uzak; Keder.

DÜNKÜ BULMACANIN HALLİ

Soldan sağa: 1 — Serapa; Çapa. 2 — Esir; Main. 3 — Macaristan. 4 — Aram; Rah. 5 — Ve; Edani. 6 — Etekleme. 7 — La. 8 — Miki; Toy. 9 — Kol; Fars; Ek. 10 — El; Balmumu. 11 — Kuzu; Kerime.

Yukarıdan aşağıya: 1 — Semaver; Kek. 2 — Esaret; Dolu. 3 — Rica; El. 4 — Aramak; Bu. 5 — İfa. 6 — Amil; Kalk. 7 — As; Emzirme. 8 — Çit; De; Sur. 9 — Anarak; Mi. 10 — Nan; Lokum. 11 — At; Himaye.

Dr. İS. de TARANTO

DAHİLİ HASTALIKLAR
(Mide ve Barsak)

MÜTEHASSİSİ

Tünel Şahdeğirmeni Sok. No. 5
Tel. 49206
2 den 6 ya kadar

Cumhuriyet Merkez Bankası

26 NİSAN 1941 VAZİYETİ

AKTİF

	Lira	Lira
Kasa:		
Altın: Safi kilogram	72.603,900	102.123.194,18
Banknot		5.823.019,50
Ufaklık		908.967,59
		108.855.181,27
Dahildeki Muhabirler:		
Türk Lirası	405.813,83	405.813,83
Hariçteki Muhabirler:		
Altın: Safi kilogram	12.000,965	16.880.317,31
Altına tahvil kabul serbest		
Diğer dövizler ve Borçlu kırling bakiyeleri	43.327.437,87	60.207.755,18
Hazine Tahvilleri:		
Deruhte edil. evrakı nakdiye karşılığı	188.748.563,—	
Kanunun 6-8 inci maddelerine tevfi- kan hazine tarafından vaki todiyat	20.230.442,—	138.518.121,—
Senedat Cüzdanı:		
Ticari senetler	273.166.378,41	273.166.378,41
Esham ve Tahvilât Cüzdanı:		
(Deruhte edilen evrakı nakdi- A — (yenin karşılığı esham ve tah- vilât) (itibarî kıymetle)	45.908.456,93	
B — Serbest esham ve tahvilât	7.926.616,17	53.835.073,10
Avanslar:		
Altın ve döviz üzerine avans	4.741,69	
Tahvilât üzerine avans	7.230.896,15	
Hazineye kısa vâdcll avans	186.000,—	
Hazineye 3650 No. lu Kanuna göre açılan altın karşılıklı avans	130.684.926,75	138.106.564,59
		4.500.000,—
Hissedarlar:		9.414.618,11
Muhtelif:		787.009.405,49
	Yekün	787.009.405,49

Sahibi ve Neşriyat Müdürü: AHMET EMİN YALMAN
Basıldığı Yer: VATAN MATEAASI

Asgari Her Yemekten Sonra Günde 3 Defa Dişlerinizi

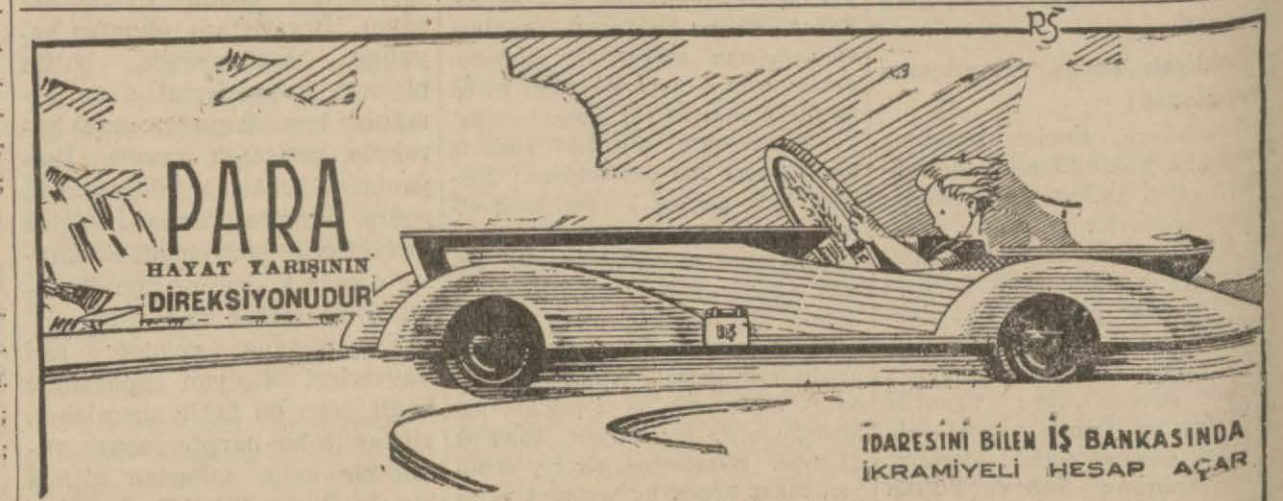
RADYOLIN

DIŞ MACUNILE FIRÇALAMALISINIZ
ÇÜNKÜ

Bir defa fırçalamakla dişler temizlenmiş olmaz. Ağız guddelerinin ve dahili uzuvların mütemadi ifrazatı, dışardan mütemadiyen alınan ecnebi maddeler, mikroplar, yemek, içki, sigara vesaire dişlere, diş etlerine, binbir mikrop aşılar, arızalar husule getirir. Bunlar birike birike nihayet dişlerde çürüme, etlerde iltihaplar başlar. Artık felâketi önlemek ve durdurmak güçtür.

Vaktinde İhtiyatı Elden Bırakmayarak
Dişlerinizi En Az Günde 3 Defa
Radyolinle Fırçalayınız.

İDARESİNİ BİLEN İŞ BANKASINDA İKRAMİYELİ HESAP AÇAR

T. İŞ BANKASI

Küçük Tasarruf Hesapları

1941 İKRAMİYE PLANI

KESİDELER: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteğrin tarihlerinde yapılır.

1941 ikramiyeleri

1 adet 2000 liralık	= 2000.— L.
3 » 1000 »	= 3000.— »
2 » 750 »	= 1500.— »
4 » 500 »	= 2000.— »
8 » 250 »	= 2000.— »
35 » 100 »	= 3500.— »
80 » 50 »	= 4000.— »
300 » 20 »	= 6000.— »

Bahçe ve Çiçek

Bahçelerini tanzim, çiçeklerini yetiştirmek, fidanlarına bakmak için müteahhası tarafından yazılmış eserleri okumalıdır. Bu eserler arasında en ziyade tavsiye olunabilecekler:

Gül Bahçesi	100 Kuruş
Salon Çiçekleri	100 "
Karanfil Yetiştirmek	50 "
Yurdumuz Çiçeklerinin Tarihi	75 "
Pratik Çiçekçilik	50 "
Park ve Bahçe Plânları Tanzim Olunur	
Matbaamıza Müracaat	

Cumhuriyet Merkez Bankası

26 NİSAN 1941 VAZİYETİ

PASİF

	Lira	Lira
Sermaye:		15.000.000,—
İhtiyat Akçesi:		
Adi ve fevkalâde	7.822.019,15	
Hususi	6.000.000,—	13.822.019,15
Tedavildeki Banknotlar:		
Deruhte edilen evrakı nakdiye	158.748.563,—	
Kanunun 6-8 inci maddelerine tevfi- kan hazine tarafından vaki todiyat	20.230.442,—	
Deruhte edilen evrakı nakdiye baki- yesi	138.518.121,—	
Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavile vazedilen	17.000.000,—	
Reeskont mukabili ilâveten tedavile vazedilen	250.000.000,—	
Hazineye yapılan altın karşılıklı a- vans mukabili 3902 No. lu kanun mu- cibince ilâveten tedavile vazedilen	82.000.000,—	487.518.121,—
Mevduat:		
Türk Lirası	54.036.823,98	
Altın: Safi Klg.	877,150	1.233.782,03
3850 No. lu kanuna göre hazineye açılan avans mukabili tevdi olunan altınlar:		
Safi klg.	55.541.930	78.124.167,90
Döviz Taahhüdâtı:		
Altına tahvil kabul dövizler		29.194.346,09
Diğer dövizler ve alacaklı kırling bakiyeleri		29.194.346,09
Muhtelif:		108.080.145,39
	Yekün	787.009.405,49

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren:
İskonto haddi % 4 Altın üzerine avans % 3